

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 49. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1914. március 1

A Szociális Misszió Társulat.

Irta Szilágyi Dózsa.

Prohászka Ottokár szavaival ismertethe-
tem a legjobban „... nálunk ilyesmi még
nem keletkezett s társulat egyáltalában ily
tevékeny s gyakorlati, szociális érzéssel itt
még föl nem lépett... mely tenni, dol-
gozni akar konkrét feladatokon s dolgozni
nem tollal s szóval — azt mások is teszik
— hanem a szociális bajok irányítására irány-
zott egyéni tevékenységgel.”

Ezen társulat egy állandósított mentő
társulat, amelynek tagjai életcélnak tartják a
társadalmi bajok orvoslását. A hős lelkeknek
szervezett gárdája, akik nem merülnek el az
életlen elméletek utvesztőjében, hanem a
kiművelt értelem, áldozatkész szív hatalmá-
val, nem időről-időre, hanem állandóan, cél-
tudatosan a cselekvés terén élnek; nem vasár-
nap délutánokat, hanem egy életet adnak a
társadalmi működésnek.

Patronesszemből kerültek ki első tagjai,
akik a próbaév, egy szociális szeminárium-
ban (Budapest, I. Krisztina körút 125.) való
kiképzés után, amelyet a gyakorlati élettel,
a társadalmi bajok tanulmányozásával szo-
rosan összekötnek, az egyházilag, világilag
jóvá hagyott, szabályokkal bíró.

Szociális Misszió Társulatnak tagjaivá
lesznek.

Nagy szociális értéket ad neki az, hogy
szervezett; mindennek felett az életé; a tár-
sadalmi bajokat vallás-erköletes alapon gyó-
gyítja; a tagok képezik magukat, hivatás
szelleme vezeti.

Nem szerzetesi intézmény, mert tagjai a
próbaév után csak egy évet tartoznak a tár-
sulat kebelében maradni és azután eltávo-
zhatnak, ha saját költségén tanultak vagy el-
távozásuk tudják fedezni.

Nincs szerzetesi ruhájuk, hanem ez ko-
moly, a divatszélsőségeitől ment világi.

Tagjai tanulmányozzák a különböző jel-
legű intézményeket, mint fegyházakat, javi-
tótintézeteket; az apostol bátorságával jár-
nak, kelnek, beszélnek, tanítanak, könyveket
terjesztenek.

Izlésük és pedagógiai műveltségük-
nél fogva amily biztossággal és szívvvel csepe-
getik a sebekbe a művelt, nevelt, jó szív
üditő balzsamcseppjeit, ép oly könnyedén

mozognak a szalonokban, amelyekbe mindig
visznek gondolatot, szívet, lelkesedést, tü-
zet, ihletet.

Egyik vakációban ezen társulat egyik
nővérével találkoztam Ó-Tátrafüreden, aki
egy másik nővér társaságában fürdőről-für-
dőre járt, hogy a kúrszalonokban vagy ho-
telekben tartott előadásaiakkal üdvös socialis
érzékre neveljék a hölgyeket, akik oly ke-
vés ismerettel és szűkkeblűséggel bírnak e
téren.

Ez a társulat szellemével, tevékenysé-
gével behálózza, áthatja a nővédelmi intéz-
ményeket, amelyek erős szellemi és erköletes
támasztékot nyerne benne.

Az Orsz. Kath. Nővédő-Egylet, a kath.
egyetemi hallgatónők Szt. Margit Köre, az
Orsz. Kath. Leányszövetség a Magyar Kath.
Tanítónők Egyesülete, az Orsz. Kath. Pat-
ronage Egyesület, a Kath. Munkásnőegye-
sület igazi testvért találnak ezen társulat-
ban, amelyek a Nővédelmi Hivatalban (Bu-
pest IV., Ferenciek-terét, II. lépcső, I. em.)
központosulnak és lázas tevékenységben
élnek.

Micsoda méhkas ez! Az életnek mily
szövevényes szálai találkoznak itt, mily ne-
hez kérdések, mily tragikumok vetődnek itt
fel és intéződnek el. E komoly problémák-
kal, az élet nehéz kérdéseivel való foglal-
kozásban mily szép a nő, aki az ihlettség
perceit éri a nyomor láttára, hogy segítsen.
Ne közönségesen, egy odavetett fillérrel, egy
pillanatra, hanem életet akarnak adni. Nem
az érző szív szeszélyes impulzusai után cse-
lekesznek, hanem lélektani mélységgel, ön-
tudatos pszichológiai tanulmánnyal. Egy fo-
lyamodás elintézésével nem tartják az élet-
et is elintézettnak, hanem mint az óran-
gyalok a megtalálást birni is akarják.

Ez a nővédelmi hivatal a Misszió Tár-
sulat kebelében a szegényügynek muzeuma
és iskolája. Ez az intézmény elmondhatja
magáról: Mindenkinél mindene vagyok,
amiről az irattár tanuskodhatik, amely élet
egy nagyon gazdag oldalát — a szegény-
séget hirdeti.

A szegényügy rendezése okos, szociális
és etikai érzéket visz és akármily megbizá-
sokat elvállal, hogy a szegények jötevőit sze-
mélyes utánjárással megnyugtassék.

Mikor Londonban voltam, angol taná-
raink kíséretében elmentem a Barnardo's

homeba, dr Barnardo, a felebaráti szeretet
nagy angol apostolának intézményeibe, ame-
lyekben Londonban 1000 és 1000 gyermeket
foglalkoztatnak a különböző iparágakban.
Egy kimondhatatlan mozgalmas társaságot
láttam ezekben, amelyeknek minden egyes
tagja szakértő vezetéssel a munkában kapja
meg nemcsak a létfenntartó erőt, hanem azt
az erköletes egyensúlyt is, ami azt a „tiszt-
lendő gyermeket“ nemcsak a zülléstől menti
meg, hanem a társadalom értékes tagjává
teszi.

Ily gyermekmentő otthonokat nyitott a
Szociális Misszió-Társulat is (Budapest I.
Biro-utca 6/e) az ugynevezett „Bethánia Gyer-
mekotthonban“ valamint Szikszón (Abaujm.)
a társulat anyaházában, a „Bethánia Szeret-
etház“-ban.

Ha a magyar társadalom oly gazdag
lenne, mint amilyen szegény, ha oly ada-
kozó lenne, mint amilyen nem, ezen gyer-
mek otthonokkal erköletes alapon oldának
meg a szociális kérdést és azt itt szétáradó
szeretet kioltaná, nem is engedné fellobbanni
az osztálygyűlölet lángjait.

Amikor a „Bethánia-Szeretetházra“ vagy
nemzetközi néven a „Reformatoriumra“, ezen
javító-nevelő intézetre gondolok, amely „a
neveléstan győzelmét jelenti a büntetőjog
felett“ fanatikus lelkesedés száll meg nem-
csak magáért ezért az intézményért, hanem
azért a kiváló nevelési rendszerért, ami ezen
intézményt a nevelés mintaiskolájává teszi
és hadat üzen annak a represszív, erőszakos
és csak pillanatnyi hatásokkal bíró fegyvel-
mezésnek, amely a külső nyugalommal, a
külső fegyvelmezéssel megelégszik, a belső
nyugalommal nem törődik, sőt feldulja. Csak
az az igazi értékes fegyvel, amely az ön-
fegyvelmezés terméke. Ha a külső fegyvelmet
csak úgy éri el valaki, hogy eltorzult tekin-
tettel, izléstelen kiabálással, kancukás rend-
szerrel sértő gunnyal keresztül-kasul gázol
azon, a kit nevelni kell, megengedem:
kinos esendnek tud teremteni, de ennek
a esendnek és látszólagos nyugalom-
nak igen nagy áldozata van; mert alatta
egy lélek reszket, de lázad, fél, de megvet
és a külső fegyvel megszüntével felzak-
latott lelkének és megsértett önértetének
teljes megvetésével néz a nevelő kényurrá.

A szikszói szeretetháznak nemcsak a
neve az, hanem a szelleme is, mert ennek

Megnyílt az új harisnya és keztyűáruház Rákóczy-ut 7 szám
Szt. István palota.

Kötött és szövöttárúk, trikók, svetterek, jáger alsók, gyermek kabátok. Dus
választék olcsó árak folytonos újdonságok.

„embert becsülő módszere“ előtt a mai kor egyik legnagyobb pedagógusa és írója, Foerster, bécsi egyetemi tanár, tisztelettel és elismeréssel hajolt meg, aki ezen intézetet megtekintette.

Mig ezen intézetben a rátermett nevelők finom lelkületében a megbecsülés és béke jótékony hatását élvezik a lányok, erkölcsi és gyakorlati oktatásukról se feledkeznek meg, akik innen az életre nevelve távoznak, anélkül, hogy megszűnnék az erkölcsi kapcsolatok, amit a szerető bánásmód hozott létre.

Az ily intézményekkel dicsekvő Szociális Misszió Társulatnak az alapját vetette meg Farkas Edith, aki ezen társulat elnöke, aki nemcsak elméletileg, hanem gyakorlatilag is nagyon kiművelt és fejlett szociális érzéket hoz, hisz oly légkörben él, amelyet a szeretet és tevékenység tölt el.

Bizonyára nagy fejlődést indítana meg a nagyváradi növekedésben, ha egy apostoli lélek részévé magát, hogy ezen társulat szociális szemléletében a kiképeztesse magát. Mert egy ily környezetben való élet eszmék és tervek költője, a lelkesedésnek forrása, amely közkincese lenne a patronesszeknek, az egyetemen egy történelmi korszak, amely évtizednek adna irányt. Ez ugyan most vakmerő remény, a jövő távoli zenéje, de a fejlődés természetes menete ezt is meghozhatja.

Az új kölcsön bécsi tőzsdei jegyzése. A bécsi börze-kamara tegnapi ülésében elhatározta, hogy pártolón terjeszti a pénzügyminisztérium elé a hitelintézetnek és a konzorcium tagjainak azt a kérését, hogy az 1914-ik évi kibocsátású 4 és fél százalékos törlesztéses új magyar államjradékot a tőzsdén jegyezzék. Az új magyar kölcsön számadatait végérvényesen csak a nyáron adják ki. Egyelőre ideiglenes jegyeket bocsátanak forgalomba, amelyek mindenütt különbözök lesznek.

AZ EZÜST LEGENDÁJA.

Írta: Papp Jenő.

A Királyhágó tövében volt valaha egy dus ezüstbánya. Milliókat emeltek ki belőle, valamennyi tulajdonosa dús gazdag ember lett s a bánya körül virágzó falvak keletkeztek. Mindegyiket befutotta az ezüst, az emberek az ezüsből éltek s a föld gyomra sokáig ontotta magából a zenélő folyót.

A mostani nemzedék már alig emlékszik arra a nagy katasztrófára, amely vagy száz évvel ezelőtt érte a kincses bányát. Kastélyok álltak a bánya körül, fehér cukorsüveg a tornyuk, ezüst a gömb rajta, az uri kisasszonyok ezüsttorru cipellőben jártak, ezüsttel futtatták a harangokat, a virágos kertek üveggömbjeit, a postás ezüst kürtöt fujt, ha reggel megállt a nemesi porták előtt. Az asszonyok fésűjében a csillagok ezüsből készültek, a lovak homlokán ezüst hold fénylett, templom előtt az utcát is ezüsttel pitykézték ki. A kastélyokban kiskirályok éltek, gyönyörű szüzek öntözték a virágokat. Soha nem mentek ki a nagyvilágba, itt születtek a bánya mellett, itt mentek férjhez a bányatisztekhez, komoly mérnökökhöz és itt haltak meg. Számukra a világ a lebukó nap vörös arcáig terjedt. Elmerengtek a nyugoti ég izzagó pirján.

Sokszor kíváncsiak voltak, hogy hova

A főrendiház ülése.

Budapest, február 28.

Jósika Samu báró elnök 11 órakor nyitja meg az ülést.

Dessewffy Emil gróf szólal föl napirend előtt. A tárgyalás komolyságának megővése érdekében szól. A tárgyalás komolyságának rovására van ha itt is sietnek. Nem lehet mondani, hogy az ellenzék obstruál.

Hadik János gróf. De már feladták Bécsbe!

Dessewffy Emil gróf. Azon kérését fejezi ki, hogy az ülés elején állapítsák meg az időbeosztást.

Elnök indítványozza, hogy a tárgyalást 2-ig folytassák, 2-4-ig szünet és 4-7-ig esetleg fél 8-ig tárgyaljanak.

A főrendek hozzájárulnak.

Prónay Dezső báró: A lapokból olvasta, hogy őt az elnök rendreutasította, amikor ő azt óhajtotta, hogy a tárgyalást holnapra halasszák. Meggyőződése az volt, hogy megállapodás van, hogy az ülés 7 órakor véget ér. Tehát jóhiszeműleg tett.

Bernáth Géza szólal fel, hogy tegnapi beszédét Chorin úgy tüntette fel, hogy ő a sajtószabadság törvénybeiktatását ideiglenesen nyilvánította. Azt mondta, hogy a törvény mai rendelkezései ideiglenesek.

A Wesselényi-Tisza-ügy.

Wesselényi Miklós báró: Személyes kérdésben szólal fel. Tegnap Tisza mondta, hogy neki része van abban, hogy Wesselényi az ellenzék közt van. Hogy mit ért ez alatt, azt felelte, hogy ha Wesselényi báró ezt tudni akarja, kérdezze meg tőle, tehát kéri magyarázza meg szavait.

Gróf Tisza István miniszterelnök nem térhet ki a felszólítás elől. Mikor első ízben volt miniszterelnök, Szilágymegyében előde Wesselényi főispán különösen viselkedett. Kormány ellen beszélt és határozatra szólított fel mindenkit a kormány ellen. A belügyminiszter felszólította ezért magyarázza meg eljárását, de ő nem adott választ. Ujra felszólította, hogy 3 nap alatt válaszoljon.

Mikor a szóló belügyminiszter lett, olvasta Wesselényi mentegetődző leveleit és belátta ily főispánnal együtt nem működhet és felszólította Wesselényit, adja be lemondását.

Ehhez határozottan ragaszkodott a szóló és Wesselényi lemondott. Ezekután joggal mondhatom, hogy részem van abban, hogy ő nagyméltósága nem az én pártom, hanem az ellenzékét támogatja.

Hadik János gróf: Egy Wesselényi erre nem képes. (Zaj.)

Wesselényi Miklós báró: Köszönettel tudomásul veszi a választ. A miniszterelnök mint akkori belügyminiszter megtehetette azt, hogy őt mint főispánt elcsapta, joga és hatalma volt ehhez. De nem ez tette őt ellenzékivé, hanem őt és Tiszát mindenkor egy egész mindenség választotta el egymástól, akkor is, most is.

Ezután áttértek a napirendre.

Balogh Jenő igazságügy miniszter szólal fel, hogy a tegnapi beszédekre válaszoljon.

Balogh Jenő a javaslat mellett beszélt.

Prónay Dezső és Hadik János a javaslat ellen szólaltak fel, mire az ülést délutánra halasztották.

Délután elsősorban Tisza István kifogásolja, hogy Hadik János Wesselényit szembehelyezi vele.

Végül is a javaslatot általánosságában és részleteiben elfogadták. Ugyszintén elfogadták a váltóról, a kerületek beosztásáról és a községi és felekezeti tanítókról szóló javaslatokat is.

Az albánok Bécsben.

Bécs, febr. 28.

Ő felsége ma délben egy órakor fogadta az albán küldöttséget Esszád basa vezetésével. Két órakor gróf Berchtold dezsönét adott a vendégek tiszteletére. Az albán küldöttség tagjai nagy elégedettséggel nyilat-

megy a nap éjszakára. Vajjon milyen világ lehet az, ahol a nap éjszaka jár?

— Az nagyon szép világ! A hófehér mamák sóhajta mondták ezt. Onnan jönnek a fiatal tiszték és komoly mérnökök, akik feleségül vesznek benneteket.

— No és ha egyszer nem jön értünk senki, akkor mi sem megyünk a férfiak után?

Ez a kérdés nem hozta zavarba a hófehér mamát. A leány arca tüzelt s várta a feleletet.

— Nem, leányom. Mert arra még nem volt példa nálunk, hogy a leányok futottak volna a férfiak után. A bánya mérhetetlen kincse ide vonzza őket s aki egyszer idejön, azt megbabonázzák a nők és az ezüst.

A hajadonok megnyugodtak ebben a válaszban. És mindeniknek megjött a maga piros völgyénye, a hegyek oldalán, virágos völgyek fái közt mind több és több ezüsttorony ütötte fel fejét. Csillogó gépekkel rohantak a földnek, szüntelen moraj jelezte, hogy odalent a mélységben mohón lopkodják a szüz kincset. A gyerekek a színes márvány helyett apró ezüstgolyókat gurítottak apró bábukra.

Egy erős novemberi estén — ki emlékszik arra már — szörnyű ítéletet tartottak a megrablott hegyek. Kolosszális testük összeroskadt s betemette a bányát. A bányászok

megőrültek, meggyújtották a lihegő hegyek hátán a roppant erdőket, meztelenre vetkőztették a hegyeket, hogy hamarabb megtalálják az elrejtőzött ezüst patakokat.

Óriási hangyaboly lett a hegy, a sötét tunelekből örült bányászok, feketére sült őrzöngök futottak világgá s közel tíz eszterdeig keresték az eltemetett ezüstöt, de végre is belepustultak. A parkokban bogáncs nőtt a véres orchidiák közt, a pázsiton parasztkölykök hemperegtek, gyászos dalok sirtak az ezüsttornyu palotákból, halk spinét riogatta este a baglyokat s a rózsák ezüstözött gömbjét lopkodni kezdték a parasztok...

A postás eladta a zsidónak ezüst kürtjét, a parkokat elzárták a nép elől, bárgyu suhancok leselkedtek a vasrácsokon kívül s néha elkapták a kisasszonyok selyem szoknyáját. Az incselkedésnek az lett a vége, hogy a kisasszonyok sirva fakadtak, mert a vad fiuk nem engedték el a szoknyát és kezükben maradt az elszakadt rész.

Az állam mérnököket küldött a pusztuló vidékre. A gőzdaruk nem bírták a versenyt a bányászokkal. Szentül hitték, hogy most rábukkanak a megszökött ezüst erekre, éhen robotoltak, ingyen hordták a kavicsot, az asszonyok ingyen főztek a mérnököknek. Annyira romlatlanok voltak, hogy az állam emberei elfelejtettek panamázni. Becsületesen keresztül-kasul furták a hegyet, két évig



Művészi fényképek Amigó József

Helyi és vidéki
telefon szám: **706.**

műtermében (volt **Lembert műterem**)
Rákóczi-ut 8. szám.

koznak bécsi tartózkodásukról. Tegnap este az Operaházban voltak.

Az albán küldöttség tagjai Esszád basával tegnap reggel nyolc óra husz perckor érkeztek gépkocsin a bécsujhelyi gyakorlóterre. Ugyanekkor ott voltak az abessziniai miszsió tagjai is. Müller kapitány Lohner-féle nyilrepülőgépen felszállt Esszád basával és negyed óráig volt vele a levegőben ötszáz méter magasságban. Esszád basát a repülés valósággal elragadta.

Választás vagy kinevezés?

Tévedések a városi tisztújításra kiírt pályázatnál.

Nagyvárad város általános tisztújítása márciusban lesz. Rimler Károly polgármester aláírásával már megjelent a betöltendő tisztviselői állásokra a pályázati hirdetmény.

Most azonban kiderült, hogy tévedések vannak a pályázati hirdetményben, mert a rendőrkapitányi állásokra (eddig rendőralkapitányok) is kiírták a választást.

Az 1912. évi városi törvény ugyanis megszünteti a rendőralkapitányi állásokat, hanem csak I. és II. osztályú rendőralkapitányokat ösmér, amelyeket jogvégzettség köt a törvény. Ezeket az állásokat továbbá kiveszi a törvény a választások alól, hanem a főispán kinevezési jogkörébe utalja.

Nagyvárad városánál jelenleg öt alkaptányi állás van s ezeket Jánossy Gyula (I. osztályú), Dayka Endre, Egely Alajos, Bartha Béla és Mezey Gyula (II. oszt.) töltik be. Ezekre az állásokra tehát meg van hirdetve

a pályázat, de választás alá még sem jöhetnek az állások.

A tévedésre Komlósy József gazdasági tanácsos hívta fel a tanács, illetve a polgármester figyelmét.

Rimler Károly polgármester a mellett van, hogy a választás megtartható, mert a még érvényes szervezeti szabályrendelet szerint még alkaptányi állások vannak.

Ezzel szemben azonban áll az, hogy a törvény megsemmisít minden ellenkező szabályrendeleti intézkedést. A törvény pedig előírja, hogy legkésőbb 1913. augusztus 1-ig át kell szervezni a tiszti állásokat a törvény rendelkezéseinek megfelelőleg. Abból pedig, hogy N. várad városa az átszervezést elmulasztotta, s nem tett eleget a törvény követelményeinek, semmiféle jogokat nem szerzett, s ilyet egyáltalában nem is merithet. Ezekből következik, hogy a régi szervezeti szabályrendelet alapján eljárni s a választást megejteni nem lehet.

Hlatky Endre főispánnak is ez a véleménye, azonban még sem tartaná helyesnek, ha bármelyik álláspontra helyezkednék a város tanácsa, hanem a teljes biztosság okáért a kérdésben a legilletékesebb fórum; a belügyminiszter döntésének kikérését látja helyénvalónak.

Igy a kérdés a belügyminiszter elé kerül s ha még az általános tisztújítás előtt megérkezik a miniszter döntése, a választás a törvény keretében s annak megfelelőleg lesz megtartva.

A választás vagy kinevezés kérdésén kívül van még egy fontos oldala is ennek a kérdésnek.

Ugyanis, ha a régi szabályzat szerint választás által töltenek be ezek az alkaptányi állások, az esetleg jogvégzettség

nélküli pályázók is megválaszthatók, — míg ha a városi törvény intézkedéseinek megfelelőleg mint rendőralkapitányok kerülnek főispáni kinevezés alá, az esetben csak azok a pályázók kerülhetnek kinevezés alá, akiknek a jogi képesítésük meg van.

Szigligeti Ede rokonsága.

Köztudomásu, hogy Szigligeti Ede életrajzának írását Somló Sándor nagy ambícióval eszközölte s fáradhatatlanul kutat mindenfelé, ahol csak valami adatot vél találni művéhez. Érdeklődtünk Ostváth Lajos vármegyei főlevéltárnoknál is, hogy nála nem volnának-e megfelelő adatok.

— De igen, — volt a felelet; s azokról már értesítettem is Somló urat, mert Szatmáry József (Szigligeti Ede) nemes családból származik, Biharvármegyében 1847-ben atyjának Eleknek volt birtoka Körös-Topán, Nagy-Bárodon, Beznyén, Kornicelen: 1838-ban pedig mint Báródsági közbirtokos fordul elő. 1806 és 1809. évi nemes felkelő seregnél katonáskodott s főhadnagyi rangot viselt.

Különben e család nem biharmegyeinek látszik — bár a Szatmáriak itt régebben is éltek — de a fenti Elek Rév-Komáromból jött és telepedett itt meg s 1832-ben már mint a Báródsági nemesek kerületének főügyvédje szerepelt, fia József pedig 1828-ban megyei esküdtként működött.

Édes anyját Szerépi Kelemen Katalinnak mondja Somló. Ez a Szerépi Kelemen család régi biharmegyei birtokos nemes család; előnevüket a szerépi nagy birtokuk után használták. Biharvármegyében különben másik Kelemen és nemes család is volt és van. Hogy Szatmáry Eleknek — Kele-

forrásvizet ittak, nem borotválkoztak, bálban nem voltak s mikor két év múlva eljött a végső terminus, szomorúan tették meg a hivatalos jelentést, hogy ezüst nincs a hegyben, a bánya teljesen kimerült; a régi tárnákat is megtalálták, de azokból is az utolsó szemig kihordták az ezüstöt.

A csufos felsülést országos botrány követte, két miniszter beadta lemondását s az egész világ meg volt győződve róla, hogy piszkos panama volt az egész mentési akció, legnagyobb panamista természetesen a két miniszter volt, akik nem vizsgáltatták meg először a hegyet geológusokkal, hanem felültek az öreg parasztok meséinek. Ejjel láták szikrázni a hegyet, még a harmatokat is meggyanusították, hogy az ezüst izzadja föl, az ezüst könnyei.

A mérnökök lerázták magukról a bolond népet. Kidőcögtek a faluból a nehéz társzerek, harsogtak az óriási gépek, az utról por szállott föl s a kastélyok tornya megfeketedett, siró parasztok kitérték karjukat a távozó után, az asszonyok kendőt lobogtattak s a mérnökök szíve fájt.

— Ostoba nép! . . . Azt hiszi, hogy mi csak nem akarunk neki igazat adni. Pedig ha tudná, hogy ez a hegy üresebb, mint néha a mi zsebünk! . . .

Pontiusból Pilátusig futkostak mérnökök után, de mindenki a szemükbe nevetett. A

végső kétségbeesés szélén álltak, mikor jelentkezett Fuchs Jenő magánmérnök, hogy ő kész kimenni abba a hegyek hasába hajtott faluba. Tudta ő nagyon jól, hogy mit jelent a nép fanatizmusa. Egy kis sárga táskával, gyalogosan bebaktatott a faluba.

— De csunya veres ember, mondták a függöny mögött a leányok. És milyen vékony a nyaka!

A kis vörös mérnök fel volt háborodva. — Ilyen gyalázatos munkát végezni, mint ezek az állami mérnökök végeztek! . . . Uraim, tudják, hogy ez felháborító? Hiszen nem is jó helyen keresték az ezüstöt.

Másnap reggel ezer férfi törte dalolva a földet ott, ahol ő megjelölte. Ahol éjjelenként szikrázott a hegy. És kutya szerenésje volt! . . . Vékony erekre bukkantak s a nép tombolt, vállakra kapták a kis Fuchsot, pavillont építettek számára, a kertjét művelték, négyes fogatot ajándékoztak neki, a kastélyok ablakából rózsákat dobáltak az incselgő leányok. A rózsán ott volt a tövis is és megvérezte Fuchs ur arcát. Hallotta, hogy kacagtak is.

Fuchs ment a maga útján és nem rázta öklét a kastélyok felé. Egyszer az volt az álma, hogy kimegy Amerikába és acéltrösztöt alapít. Arról álmodozott, hogy az angol pénzügyminiszter az ő házába jönne tárgyalni az új államkölesön ügyében. És ő megta-

gadná! Ó, fejedelmi álmái voltak Fuchs Jenőnek! . . .

Csak a pénz gyült hozzá nehezen. Ezüstöt már ő sem talált nyolc év óta s a kastélyokban egészen különös dolgok történtek. Napról-napra eltűnt egy leány. Távol a tárnaktól, napsütéses sikon egész sor bogárhátú kunyhó nőtt a földből. A papnak minden vasárnap akadt dolga. Egy legény, egy leány. Mit törődött ő azzal, hogy a leány a kastélyból szökött, a legény meg a bolond apja mellől jött, aki reggeltől estig vájja földet a vörös mérnök parancsára. Ahonnan a leányok megszöktek, azt a kastélyt fekete deszkakerítéssel huzatták körül az öregek és kiátkozták a könnyelmű leányt.

A mérnök látta, hogy itt baj lesz. Neki már egy leány sem marad. A fél falu fekete akol volt.

Egy hamvas reggel beállított a legnagyobb urnoz.

— Baj van uram! Ötször olyan mélyre furattam, mint a régi bánya volt, az egész hegy már olyan, mint a szita, de ezüstöt nem lelünk. Nincs! Belátom, hogy tévedtem és nem akarom tovább bolondítani a népet. Holnap elmegyek, itt hagyom a bányát és benne álmaimat. Megszakad a szívem, de nem bírom tovább elhallgatni, hogy üres a hegy, nincs mit keresnem! . . .

A urak megjátek. Még aznap tanács-

HOLLANDY, PAPP ÉS VELICS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Kaszárnya-tér 7. szám. (Pankolics-telep)

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyancsak kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba berendezéseket raktáron tartunk. — Jobbműségű butorok javítása és fényezése (a helyszínén is) azonnal jutányos áron eszközöltetik. — Tervekkel és rajzokkal kívánatra díjtalanul szolgátunk.

men Katalin melyiktől való, azt így hamarjában nem lehet megmondani, mert csak a családja összeállításával lenne eldönthető. Tudni kellene ehhez apja és nagyapja nevét és születési s élet idejét legalább is, mivel felfelé már vannak adatok, s lehet, hogy azokkal kapcsolat lenne létesíthető s meg lehetne állapítani a nexust.

Az egyik család 1631-ben a János személyében, a másik pedig 1660. márc. 15-én István és Lukács személyében nyert címeres nemes levelet. A szerepiek közül ismerjük az 1755. évi dancsházai birtokos Pétert s 1807-ből azt a Jánost, aki a nemesi sereg hadi költségeihez, az akkori gazdasági viszonyok szerint igen nagy összeggel — 1562 frt. 19 krral járult, az 1783-ban első szolgabíróvá, 1797-ben főszolgabíróvá viselt Szerepi Kelemen Istvánt, István a táblabíró 1808—1821-ből, József a szolgabíró 1792-ből, István János és Ignácot 1794-ből mint szerepi birtokosokat, Jánost, 1804—1807—1823—1832-ből színtén ilyen minőségben, Józsefet pedig Dancsházáról 1821-ben és a mai napokból szerepi Kelemen József főszolgabíró, aki 1903 óta a szalárdi járás főszolgabírója és ennek nővérét Szerepi Kelemen Mariskát a Tatár Zoltán Berettyó vizszab. társulat igazgatójának nejét, aki a jelenlegi váradi társas életnek egyik kedves alakja.

Wied herceg Pétervárótt. Wied herceg tegnap délután hosszabb ideig tanácskozott Szaszonov külügyminiszterrel. A herceg meglátogatta az uralkodóház minden tagját és a nagyhatalmak nagyköveteit, azután a német nagykövetségen volt ebéden. Az ebéden részt vett több diplomata is. A cáer a Nevszki Sándor házi-rendel tüntette ki Wied herceget.

kozásra jöttek össze. Ha a mérnök, az egyetlen mérnökük elmegy s elviszi a gépeit, akkor épen megkerülnék a lányok. Megdől végleg a nép hite s még majd rátörnek a kastélyokra dühökben. A türelmetlen lányok pedig mind mesalliancet kötnek. Nem, a mérnököt lehetetlen elengedniök, bármi áron itt kell tartani, mert különben valamenyen fekete kerítést húzhatnak házuk köré.

— Nézze, öcsém uram, mondta a legöregebb, azt magának nem szabad a nép előtt elárulnia, hogy a hegy üres. Őszintén szólva, mi sem hiszük el, maga csak szabadulni szeretne tőlünk, azért mondja. Hát mi nem engedjük. Mi öregek vagyunk már, magát egészen megszoktuk a bányában, tud a nép nyelvén beszélni s magának mi sem lesz könnyebb, mint újra kezdeni a furást... Na, igen. Kezdje most éppen az ellenkező oldalon. S ha maga azt hiszi, hogy nem talál ezüstöt, hát majd talál itt, a kastélyokban. Választhatja kincseink közül azt, amelyiket akarja. Szabad zsákmányolás!

Fuchs Jenő meghajolt e közóhaj előtt. Bement a kastélyokba választani a kincsek között. Az előszobában az inas névjegyet kért... Nem jött zavarba. Egy aranyat nyomott a markába. A fogadó teremben a könyvesszekerény alja nyitva volt. Lim-lom, ócska vasak, kalapácsok, bőrdarabok hevertek halomba.

A debreceni merénylet.

A csernovici rendőrség sürgős megkeresésére a bukaresti rendőrség azonnal nyomozni kezdett, hogy az állítólagos Mandaseszku és Ávrám utlevele valódi-e és ha nem, hogyan jutottak hozzá. Megállapították, hogy mind a két utlevél hamis. Valamiképpen üres blanketták birtokába jutottak s azokat maguk töltötték ki. A tettesek a rendőrség pecsétjét vagy annak hű másolatát is megszerezték a és rányomták az utlevelekre.

Megállapították, hogy azt a leopárdbórt, a mely a debreceni csomagban volt és amely nem más, mint közönséges, világosbarnára festett kecskebőr, a tettesek egy algiri származású utcai árústól vették. Ezt az embert tegnap kikutatták és kihallgatták a rendőrségen. Vallomásából megállapították, hogy a tettesek valóban tőle vásárolták meg a bórt.

A bukaresti rendőrség meg van győződve arról, hogy a debreceni merényletet orosz szövetkezet szervezte s a célja az lehetett, hogy a máramarosi rután pörért bosszút álljon s a hajdudorogi püspököt éppen azért szemelték ki maguknak, hogy a gyanút magukról eltereljék és a románokra hársítsák. A nyomozás eddigi adatai szerint a merényletet nem egyedül a gyanúsított két ember követte el, hanem föltétlenül másoknak is részük volt benne.

Letartóztatás Bukarestben.

A bukaresti rendőrség már letartóztatta azt az egyetemi hallgatót, a kit a merénylet elkövetésével gyanúsít. Ez az ember, mint most kitűnt, nem Kievben van, hanem a bukaresti rendőrségen, a hol letartóztatása

óta többször kihallgatták. A neve Katarku János, beszarábiai származású román ember, a bukaresti egyetemen a bölcsészeti hallgatója és egyben a bukaresti hadi iskolában az orosz nyelvet tanítja.

A rendőrség szerint annyi terhelő bizonyíték gyűlt össze ellene, hogy egészen kétségen kívül állónak tartják, hogy ő volt az egyik tettes. Vallomását azonban egyelőre a legnagyobb titokban tartják.

Megvan a büntárs is.

Illetékes körökben azt mondják, hogy a bukaresti nyomozás eddig kiderített adatai súlyosan kompromittálják a bukaresti orosz követet is és éppen azért számolnak azzal a lehetőséggel, hogy a követet nemsokára visszafogják hívni. A rendőrség tudvalevően letartóztatta Katarku büntársát is, a második tettest, aki nem más, mint a Potemkin orosz hadihajó egyik volt matróza.

A matrózt is letartóztatták s így, ha a bukaresti rendőrség nyomozása helyes uton halad, föl kell tenni, hogy a debreceni merénylet mindkét tettesét elfogták.

A román kormány ígérete.

A Bud. Tud. beavatott helyről értesül, hogy a román kormány és a román hatóságok megígérték, hogy a legenerikusabban és a legnagyobb buzgósággal fogják folytatni a nyomozást a debreceni bombamerénylet tettesei után és máris a legszélesebb körű intézkedéseket megtették az iránt, hogy a tettesek kézrekerítése, amennyiben azok román földön tartózkodnak, mielőbb megtörténhessenek.

Összeesküvés?

Domahidy főispán Bukarestből a saját nevére szóló levelezőlapot kapott. A levél írója, aki az írása után igen intelligens ro-

bosszantotta, hogy ezt az ószeres holmit mindjárt meglátta. A fegyverteremben elmosolyodott.

— Ugyan uraim, hogy festenek én ezzel az ősi fringióval?

Az uraknak tetszett a tréfa, összevetették a maguk eszímás, vastag lábszárát a mérnök vékony pipaszár lábával.

A képtárban egy kis incidens esett. A mérnök ágaskodott, hogy el olvassa a festő nevét. Az avas spárta, amint a képet fel emelte, elszakadt s a kép a fejére esett.

— Haragszik ez a jó ur reám, mondta a mérnök.

Végimentek a termeken s a mérnök kíváncsian kérdezte:

— Ennyi az egész?

— Dehogy! Még odalent a majorban van a ménes, a fehérszőrű gulya, ott vannak az ökrök, a disznók és a libák.

— Hát a lányok?

— Az öreg urak haragra lobbantak, még kard is esőrrént a kinos esendben.

— Miért háborodnak önök föl? Mert a legdrágább kincsetek kérem? Eldugták?... Hisz azt mondták, hogy szabad préda mindenből a kastélyban:

— De öcsém, várjunk csak! Gondolja meg jól a dolgot. Ha magával el is megy innen egy leány, mi azt kitagadjuk!... Ne okoskodjon sokat, hanem hajtasson el egy

egész gulyát vagy egész libacsapatot, vitesse ki teknővel az ezüstöt, mig meg nem bántuk ezt azt ajánlatot!...

— Nézze uram; marhám, libám és ezüstöm az már nekem is van elég. Nekem nem pénz kell, hanem egy leány.

— ... Hát az ur nem zsidó?...

— En?... Nem. A podheringi Fuchsok soha sem voltak zsidók. Becsületes svábok azok uram. Ime itt a bizonyíték.

Kigombolta mellén az inget s kilátszott a kis aranykereszt amulett.

— Mi igazán azt hittük öcsém uramról, de hát ha így áll a dolog... ennyire, hát ugyan már miért ne illene az oldalára a nemes fringia, ugyan kösse csak föl!...

Egy hét mulva új oldalon kezdtek az ásást. Az öregek lassan behaltak, a gazdag familiák kipusztultak és podheringi Fuchsok roppant vagyont harácsolnak össze. Azóta a Fuchsok megbarnultak, lump is akadt köztük és kigunyolják az öregeket a hölgyek előtt.

— Azt hitték a nagyapánkról, hogy zsidó, hahaha... mikor ezt a birtokot szerezte. Nagyon vörös volt szegény és eleinte sokat dolgozott. Pfuj, képzelje, dolgozott! Hahaha...

És minden emberöltőben akadt köztük egy paraszt, aki neki megy a legendás hegynek és beleöl egy pár milliót...

TELEFON 10-70.

LIFT.

TELEFON 10-70.

MODERN FOTOGRAFIA
SPECIALISTÁJA

DAJKOVITS
Nagyvárad. Sas-palota.

mán ember lehet, közli, hogy Bukarestben összeesküvés van készülöben a magyar főurak és politikusok teljes kiirtására. A román nyelvű levelezőlapot a rendőrség lefordította és ilyen irányban is kiterjesztette a vizsgálatot.

Gyászünnepély Budapesten.

Budapest, febr. 28. A főváros közönsége szintén kiakarja fejezni részvétét a debreceni merénylet áldozatai felett. Ezért március 2-án d. e. 10 órakor nagyszabású gyászünnepély lesz.

Miklóssy a sebesülteknél.

Debrecen, febr. 28. Miklóssy István ma meglátogatta a sebesülteket. Az orvosok véleménye szerint két hét múlva a merénylet minden sebesültje elhagyhatja a kórházat.

Bobrinszky és a merénylők.

Bukarest, febr. 28. A nyomozó detektívek ma szenzáció felfedezésre jutottak. Megállapították ugyanis, hogy a merénylők szoros összeköttetésben állottak Bobrinszky Vladimir gróffal. A nyomozás most ebben az irányban is folyik.

A román hatóságok jelentése.

Bukarest, febr. 28. A bukaresti rendőrség ma megcáfolta azt a hírt, hogy ott tartóztattak egy Cataren és egy Teodora nevű diákot. A romániai közbiztonsági felügyelő jelentése szerint nem román, hanem egy más ország alattvalója követte el a merényletet.

HUMOR.

*

MELYIK A VAK?

— Könnyörüljön, nagyságos ur, egy szegény, vak kolduson!

— De hiszen, maga nem is vak!

— Nem, kezét csókolom. A feleségem az igazi vak, ő a másik utcasarkon áll s onnan ügyel, jön-e a rendőr!

*

A JÓ EMBER.

— Ön be akar lépni irodánkba?

— Igen.

— Iszik Ön?

— Nem.

— Dohányos?

— Nem.

— Jár színházba?

— Nem.

— Kávéházba?

— Soha.

— Indulatos-e?

— Világért sem.

— De hát miféle csodaember Ön?

— Én kérem alásan, házas ember vagyok.

A „gimnázium kémjei.”

Az Uj Nagyvárad Szilágyi Dózsa ir.

Ir, de nincs gyönyörűsége benne senkinek, aki az ujságban igazat szeret olvasni. Azt a sületlenséget ereszté szélnek az Uj Nagyvárad, hogy Szilágyi Dózsa „kémesapatot” szervezett a diákok közt. Ekkora tökéletlenséget kitalálni egy férfuról, akit a legideálisabb szeretet vezet tanítványaihoz, aki beteg tanítványait felekezeti különbség nélkül otthonukban is felkeresi, vigasztalja: igazán felháborító. Jellemző a cikk hatására, hogy éppen egyik zsidó gimnazista tegnap felháborodva mutatta Szilágyinak a nevezett nyomtatványt:

— Tessék nézni, micsoda rut támadás van megírva ebben az ujságban.

Az Uj Nagyvárad cikkeivel nem is volna érdemes foglalkozni, mert hisz ezután is fog támadni minden keresztényt, mert nem az igazságszeretet, hanem a legnagyobb elfogultság vezeti.

Csak a közönség kedvéért tesszük, hogy a cikkel foglalkozzunk és rámutatunk arra a felvilágosíthatatlan tudatlanságra és meggyőzhetetlen rosszakaratra.

Szilágyi Dózsa a VI. osztályba, amelynek osztályfőnöke, behozta az amerikai iskolák fegyelmezési módszerét, amely a school-city-k-ben a fegyelmezést az ifjuság autonómiaja által gyakorolja. Ezt az amerikai módszert, a tulzásaitól eltekintve, a világhírű F. W. Foerster, bécsi egyetemi tanár a Schule und Charakter c. munkájában mint a fegyelmezés ideálját állítja oda. Európában is kezdik már meghonosítani, pl. a pólai főgimnáziumban stb. Szilágyi Dózsa is ily önkormányzatot teremtett, amelyet egy 10 tagu bizottság gyakorol.

Ennek az elnöke most egyhangulag egy zsidó lett és azonkívül még 2 zsidót választott bele. Annyira távol áll ez a kémrendszertől, hogy az ifjuság maga gyakorolja az igazságszolgáltatást: büntetést szab anélkül, hogy az osztályfőnök beleavatkoznék. Csak még egy hónapos ez az intézmény, de nagyszerűen bevált. A VI. osztály tanárai elragadtatással nyilatkoznak az ifjuság viselkedéséről; az osztályfőnök pedig 1 hónap óta még egyetlenegy fegyelmi esetbe bele nem avatkozott, senkit nem büntetett, a bizottsági gyűléseken részt nem vesz. Csak az a tény, hogy az ifjuság önmagát ezen önkormányzat által nagyon megtisztelve érzi, a fegyelmet és az iskola tisztaságát közkinésének és becsületbeli kötelességének ismeri.

Sajnálatos, hogy az Uj Nagyváradnál nem akadt egy intelligens ember, aki erről valamit olvasott volna, pedig a multkor azt írta: „Elég volt már az imádságból, hát művelődni is kell.” Ez a szerkesztőség pedig vegye tudomásul: „Elég volt már a mosdatian máju üres ráfogásokból, tanulni, olvasni, művelődni is kell.” Mivel olvasni és írni tudó ember is akad a szerkesztőségben, ajánljuk ezt a 2 világhírű munkát: Foerster: Schule und Charakter és M. E. Sadler: Moral Instruction and Training in Schools. Ezeket olvassa el s máskor csak ahhoz szóljon, amihez ért.

De mihez fognak akkor odaát hozzászólani?

Hunyady József temetése.

A legjobb magyar színész k egyike és az emberszeretet tiszta megtestesülése szállott tegnap délután sirba Hunyady Józseffel. Az a tizezer ember — akik kitartó türelemmel kísérték a temetőig a szomorú, zokogó családot és a virágoktól elborított koporsót — az őszinte tisztelet és a halott iránt érzett határtalan szeretet könyveit hozta magával. Hiszen alig van ember ebben a városban, aki nem élvezte volna az ő nagy, kifejezsedett művészetét és aki nem érezte volna azt a mindent átölelő tiszta szeretetet, amely bearanyozta az ő szívét.

Es azok mind ott voltak tegnap délután Hunyady József, Jóska bácsi temetésén. Több mint tizezer ember...

Már félkettőkor megindult az áradat a Teleky-utca 42. számú gyászházhoz. A város minden részéről jöttek férfiak és asszonyok. Háromnegyed háromkor már alig tudtak a színészek és az ujságírók a gyászház udvarára bemenni. A tömeg ellepte az utcát, a közlekedés megállott.

Három óra előtt egy pár perccel jelent meg az udvaron elhelyezett koporsó mellett Sulyok István ref. esperes. A koporsót a színészek és színésznők vették körül. Ott állottak az összes nagyváradai hírlapírók is.

Két fekete ruhás, kisírt szemű férfi karjára támaszkodva jött az özvegy Körözy Juci. Arca sápadt, csak a szemei vörösek. Mióta a férje örökre lehunyta szemeit, Körözy Juci szemeiből nem fogyott el a könny. Mindenki a megtört, bánatos asszonyt sajnálja ebben a pillanatban. Hiszen mindenki tudja, hogy a legszebb, a legmelegebb családi életet élték.

A kántor érces hangon bucsuztatót énekel. Azután rövid bevezető ima után Sulyok István esperes gyönyörű, tartalmas beszédben vázolta Hunyady József ideálisan tiszta életét.

— A művészet apostolát, a családfő mintaképét temetjük. És gyászolunk mi is, a kik barátai voltunk, de gyászol ez a kisdéd család, megtörtén gyászol, mert mindenét vesztette el Hunyady Józsefben. Nem tűnő sikerekért harcolt a világot jelentő deszkákon, hanem a művészet iránti rajongása remegett a hangjában. Igazi művész, igazi drámai színész volt.

A tömegben egyetlen szem nem maradt szárazon. A nők hangosan zokogtak, a férfiak titokban, elfordulva törülgették könnyes szemeiket.

A gyászháztól lassu menetben indult a kocsis és a kíséret végtelen sora a Szigligeti színházhoz. Mikor a koszorúval megrakott kocsik a feljárt elé ért a már ott várakozó ember tömegből egy mélyen csengő hang szólalt meg:

— Megálljatok!

Bihari Akos hangja volt. A kocsik megállottak és Bihari reszkető hangon kezdett bele legszomorubb és legőszintébben megírt szerepének elmondásába.

— Itt most csak Hunyady Józsefet szerető emberek állanak. Itt most minden szem könnyes, mert tudja mindenki, hogy kit vesztettünk el benned. Kent, Csorba, Péli cigány, a Mester örökre siratni fognak.

Győződjön meg róla, hogy a

Kolozsvári „Kristály” Gőzmosógyár

FEST

TISZTÍT

MOS

A LEGSZEBBEN.

Az ország több mint negyven nagyobb városában képviselve.

FONTOS! Nagyvárad fiók: Zöldfia-utca. Weisz Bernáttal szemben.

Majd Marton Manó hirlapíró kollegánk, az újságírók nevében bucsuzott el Hunyady Józseftől. A hangja el-eleskült, a fájdalomtól sápadt arcán könnyek folytak végig. A legmeghittebb barátainak egyikét vesztette el.

Marton Manó után *Hidvégi Ernő* szinigazgató hangja esendült végig a Bémer-téren. *Hidvégi* ünnepelni, *Angyal Ilka* jubileumára jött ide és legjobb kollégájának tetemei fölött kellett beszédet tartania. Ünnepi beszédre készült és az elmúlásról, a legjobb barát haláláról kellett szomorú szavakat mondania.

A tömeg egészen a temetőig kísért a gyászkoosít. Az utcán a tűzoltózenekar játszott gyászindulókat, *Hamza Gyuszi*, *Bura Karesi* és *Bebe Károly* zenekari pedig az elhunyt kedvenc nótáit, a „Lehullott a rezgő nyárfa ezüstsínü levele” és a „Szomorú fű hervadt lombja” kezdetű népdalokat.

A temetőben még *Sulyok István* tartott rövid beszédet és a színházi kar énekelt.

A rengetek koszorú közül az alábbiakat sikerült feljegyezni:

Szeretett Jóskámnak — Szerencsétlen párod Juci.

Siratlak Jóska bácsim mindig — Görög Olga.

Hunyady Józsefnek — Antal és Tabéry.

Utolsó üdvözetül Hunyady Józsefnek — Leitner Ferenc és családja.

Igaz barátunk Isten veled — Fekete Laci és Feri.

Utolsó üdvözetül a nagy művésznak és barátunknak — A Tarsoly-család.

Kedves Jóska bátyáknak — A Royal társaság.

Nyugodj békében földi fáradalmadat — Kállay Jolán.

Szeretettel Hunyady Jóskának — A nagyváradi újságírók.

Az önzetlen jó barátunk — Az Antalfy-család.

Kedves Jóskánk Isten veled — Emma és Márta.

Jóska bácsinak szeretettel — Horkayék.

Isten veled édes Jóskám — Várady Aladár és neje.

Az igaz barátunk utolsó üdvözetül — Kálly Sándor és neje.

Igaz részvéttel — A Krasznay család.

Hunyady Józsefnek feledhetetlen jóbatunknak — Erdélyiek.

A drága jó barátunk — Janka és Lexi.

Szeretett barátunknak — Darvasyék.

Legjobb barátunknak fájdalmas szívvel — Ilka, Ilus.

Igaz részvéttel — Színházi zenekar.

Felejthetetlen jó barátunknak — Kállay család.

Hőn szeretett Jóskáknak aranyos collegáknak — Szintársulat.

A nagyszívű Kent lordnak utolsó üdvözetül — Leár Király Bihary Akos és neje.

Feledhetetlen collegájunknak — Aradi szerető pályatársai.

Azonkívül még számos koszorú és csokor volt. — A diszes temetést Germán Károly „Kegyelet” temetkezési vállalat rendezte.

AZ OSZ HAJ.

— Mama, mitől őszül a te hajad?
— Hja fiam, sok gondot okoznak a gyermekek a szülőknak, azért fehéredik a hajam.
— Hát akkor szegény nagymamának mennyi gondja lehet! Az ő haja már egészen fehér!

Lovassy Andor könyve.

Előfizetési felhívás.

Másfél évtizeddel ezelőtt a legnépszerűbb váradi írók közzé sorozták *Lovassy Andort*, aki pompás humorával, magyaros stílusával, eredeti ötleteivel sok-sok kedves órát szerzett Nagyvárad és Biharmegye olvasóközönségének. Mint komoly újságíró is, kiváló helyet foglalt el néhai *Iványi Ödön* mellett, de főként derűs tárcáival, rajzaival, verses és prózai tréfás karikatúráival előkelő helyet biztosított magának a vidéki írók között. Mint a biharmegyei gentry tagja, ösmerte ezek erényeit, hibáit s előszeretettel foglalkozott azokkal szellemesen, néha csipkedő modorban, de soha sem bántóan, sértően, hanem kacajt keltő aranyos derűvel.

Az Erdélyi Irodalmi Társaság most egy újabb munkáját adja ki *Lovassy Andornak* „A bihariak” cím alatt. A cím is mutatja, hogy ismerősséggel találkozunk *Lovassy* ezen újabb könyvében. Hogy pompás dolgokat szedett csokorba, arról biztosít bennünket *Lovassy Andor* multja és irodalmi sikerei. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

A kibocsátott előfizetési felhívás a következő:

Az „Erdélyi Irodalmi Társaság” könyvkiadóvállalatában a *Petelei István* „Elbeszélések”, *Dózsa Endre* „Czinka Panna” című regénye, *Sebesi Samu* „Szegény emberek” elbeszélései után, most *Lovassy Andornak* „A bihariak” című kötete jelenik meg. *Lovassy Andor* itt, a szomszéd Biharban született, de élete javát *Torda-Aranyos* vármegye szolgálatában töltötte. E nemes vármegye közönsége, az idegenből jött bihari embert, a vármegye első tiszttségéig, az alispánságig emelte. Ez az egyhangú közbizalom, a bihari gentryből aranyoszéki székelőt csinált, aki érzés en, gondolkodásban, az erdélyi magyarság egyik oszlopos embere lett.

Most is, mikor a bihariak című kötetben ifjúkori emlékeinek áldoz, nekünk erdélyieknek tesz szolgálatot, megmutatja az utat a Királyhágón innen levőknek, hogy a Királyhágón tülakkal érzelm közösségük azonos életviszonyaik, hasonlatos életfolyásuk rendén, szívük mélyével újra, meg újra, — hogy lehet megcsinálni és fentartani az Uniót. A bihari magyar urak és urasszonyok, kikről a kötet szól — és a *Torda-Aranyos* vármegye, meg a többi erdélyi urak és urasszonyok, ezekben a képekben egymásra ismernek és bizony megsüvegelik a bihari urambátyámat és asszonynénemet s szívükre szoritják az uramöcsémeket és hugomasszonyokat.

Az „Erdélyi irodalmi társaság” pedig méltán büszke arra, hogy egymásután szolgáltatta meg az erdélyi írók lantján már leajzott hurokat, remélve és elvárva az ország könyvet szerető és könyvet olvasó, művelt közönségétől, hogy a magyar szívvel írott magyar gondolatok, a magyarság szívében meleg fogadtatásra találjanak. „A bihariak” c. kötet tartalma a következő: —

Előszó. *Boesky* és hajduk. *A Baloghok*. *A Frimont-ház*. Régi cselédek. Református papok. *Pazarló* nábobok. Magyarok és románok. Egy főispán. Az ősi ház. *Lovassy László*. Két *Herkules*. *Tolvaj* asszonyok.

Gyenge matéria. „A szenvedett ember.” Az agár. Egy alispáné. *Beöthy Áldzsi*. *Juventus*. A legvitézesebb huszár. *Betyárok*. A népdal. *Vadászok*. *Tudós* orvosok.

A 14-15 ivre terjedő kötet folyó évi március hó folyamán hagyja el a sajtót.

Ára füzve 5 korona, kötve 6 korona.

Az „Erdélyi Irodalmi Társaság” kéri az irodalom pártoló közönséget, hogy az előfizetési díjakat szerző, *Lovassy Andor* címére, (*Kolozsvár*, *Fürdő-utca* 6. szám. középső pavillon) folyó évi március 20-ig, az előfizetési ívvel együtt beküldeni sziveskedjenek. Az „Erdélyi Irodalmi Társaság” nevében.

Kolozsvár, 1914. február 14-én.

Kovács Dezső, *Dózsa Endre*, főgimn. igazg. az „Erdélyi” cs. és kir. kamarás alispán, Irod. Társaság” főtítkára. az „Erd. Irod. T.” elnöke.

A vendéglői affért elintézték párbajokkal.

A rendőrség kísérlete. Gyöngge sérülések. Elhalasztott duellum

Meglehetősen izgalommal várták Nagyváradon a Széchényi-éttermében lefolyt konfliktus elintézését. Tömeges kihívások történtek s a lapok előre jelentették, hogy a párbajok mikor lesznek. Ez a tájékoztatás nemcsak a közönségnek, hanem a rendőrségnek is szólt, hogy ha csak lehet, akadályozza meg a véres párbajokat.

Éppen a legutóbbi halálos duellumok miatt, de meg a törvény rendelkezésénél fogva is mindenki elvárta volna a rendőrségtől, hogy erélyesen közbelépjen és megakadályozza a vérengzést.

A rendőrségnek tényleg megszólalt a lelkiismerete. *Klemens Rezső* rendőrfogalmazó *Vas Károly* detektívvel megjelent a honvédhuszár laktanya kapujánál. Érdeklődött, hogy itt lesz-e a párbaj? . . .

Csészi Nagy Imre alezredes azt felelte, hogy ő is úgy hallotta, hogy a párviadalok ott lesznek, de ő tőle a lovardát még nem kérte senki sem. Ennélfogva nem tud a párbaj színhelyének hollétéről semmit sem.

A rendőrtiszt sarkon fordult és ezzel be volt fejezve a hatósági akció.

A párbaj délelőtt fél 11 órakor kezdődött. *Dömötör Béla* százados és *Padies Ferenc* főhadnagy segédei voltak: *Frankó Géza* százados és *Szűts Sándor* főhadnagy. A pisztolypárbaj a Püspök-fürdőben folyt le. A csendőrség, ha értesítést kap, igen könnyen megakadályozhatta volna.

Először *Dömötör Béla* és *Gyapay Árpád* állott ki. Feltétel: kétszeri golyóváltás, 40 lépés távolság, advance nélkül, légynélküli sima pisztolyok. A lépéseket kimérték s a vezetőség: *Frankó Géza* százados vezényszavára történtek a lövések. Először *Gyapay* lőtt s nem talált. *Dömötör* százados golyója is messze repült, majd *Gyapay* pisztolya esütőtörtököt mondott s *Dömötör* nem talált.

Ezután *Padies* és *Gyapay* állottak szembe. *Padies* pisztolya esütőtörtököt mon-

Nagyváradi Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság
Nagyvárad, Össi-tér. Telefon 340. sz.
 Gazdasági gép-, eke- és keskenyvágányu vasutak gyára; vasszerkezetek, közlő-művek, gépjavitó-műhely, műszaki-iroda.

dott, Gyapay nem talált. A főhadnagy második golyója Gyapay oldalbordáját (jobb) találta s 8 cm. hosszú horzsolást okozott. Gyapay egy pillanatra megszédült, de aztán mosolyogva gyújtott cigarettára. A felek kibékültek.

Dömötör százados Engelmayer Andor mérnökkel kardpárbajt vívott Ez a honvédlaktanyában folyt le déli 12 órakor. Segédek ugyanazok. Orvosok: dr Roskopf Béla és dr Major László. Lovassági nehéz kardokkal történt a mérkőzés bandázssal, harc kép telenségig. A százados sértetlen maradt. Engelmayer a bal arcán kapott vágást. Szintén kibékültek.

Dr **Rigó Lóránd** viadalát elhalasztották, tekintettel arra, hogy Rigónak most rendkívül fáj a karja.

Az a verzió, mintha a 101-sek minden századából a legfiatalabb tiszt provokálta volna Dömötört és Padiest a „sárga rigó” miatt — nem felel meg a valóságnak.

Nagyváradai Kath. Növédő Egylet zászlóavatása.

A nagyváradai Katholikus Növédő Egylet ünnepélyvel összekapcsolt zászlóavatása az egész nagyváradai társadalmat mozgásba hozta. Az ünnepélynek nagy jelentőséget ad, hogy Farkas Edith előadást tart oly korszerű és Nagyváradon meg épen érdekes és aktualis tételről, „A keresztény feminizmus”, de a többi szereplő is méltó keretet fog nyújtani. A zászlószegeket már sokan megváltották tekintélyes összeggel. Neveiket nemsokára közölni fogja az egylet e lap hasábjain.

Egyébiránt az izléses meghívó a következőket tartalmazza:

A Nagyváradai Katholikus Növédő Egylet ünnepélyt és zászlóavatást rendez. Az ünnepélyt március 7-én délután 5 órakor tartja a premontrei főgimnázium dísztermében.

Belépti-díj 1 korona. A jövedelmet az egylet növédelmi céljaira fordítja, miért a felülfizetéseket köszönettel fogadja és hirlapilag nyugtázza.

Fővédnök: gr. **Széchenyi Miklós** megyés püspök, v. b. t. t. stb. stb.

Zászlóanya: **Farkas Edith**, alapítványi hölgy, a Szocialis Misszió Társulat elnöke.

Védnökök: Özv. **Balásházy Bertalanné**, **Belopotoczky Kálmán dr**, **Beöthy Lászlóné**, **Bundala Mihály dr**, **Des-Echerolles Gilbertné**, **Des-Echerolles Sándorné**, özv. **Des-Echerolles Sándorné**, **Fetsér Antal**, **Gabrielly Alajos**, **Gajzágó Béla**, **Grócz Béla**, özv. **Gyurkovits Kornélné**, **Halász Gyula**, **Henriquez Jánosné**, **Hlatky Endréné**, dr **Hoványi Gézáné**, dr **Hoványi Gyuláné**, **Imrik S. Zoltán**, dr **Karácsonyi János**, br. **Königswarter Melanie**, dr **Lányi József**, dr **Lestyán Endre**, br. **Luzsénszky Lenke**, **Markovits Antalné**, **Miskolczy Barnáné**, **Miskolczy Ferencné**, **Paczák Kálmáné**, özv. gr. **Pongrácz Vilmosné**, **Radu Demeter dr**, **Radnai Farkas**, **Sal Ferencné**, **Siket Trajáné**, gr. **Stubenberg Józsefné**, **Száhlender Károlyné**, **Sztaniszlavszky Adolfné**, dr **Takács Menyhért**, dr **Vas Bertalan**, dr **Vueskies Gyula**.

Az ünnepély műsora:

Megnyitó beszéd; tartja **Szilágyi Dózsa**.
Raff Impromptu—Valse B-dur; zongorán játssza **Szokolay Erzsike**.

Wagner **Rienzi** operájából; éneklő dr **Krüger Jenő**.

Kürti Elegia; előadják gondonkán **Kürti István**; zongorán **Resch Mihály**; hegedűn **Holczér Antal**.

A keresztény feminizmus; előadás, tartja **Farkas Edith**.

A zászlóavatást gróf **Széchenyi Miklós**, megyéspüspök végzi március 8-án délelőtt

8 órakor az újvárosi Szent László templomban. A zászlószegek beverése pedig 10 órakor a Katholikus Legényegylet helyiségében (Teleky-utca 13.) A jellegük leírva átadandók.

Betyárüldözés a szalontai határban.

Elfogott rabszökevény.

Még a múlt év őszén történt, hogy a nagyváradai ügyészség fogházából megszökött **Grétás Péter**, akire rablás miatt másfél évi fogházbüntetés volt kiróva. A szökevény rab ut közben megállította egy nagyszalontai ember szekérét, melynek gazdáját leütötte, a lovakat Nagyváradon a vásárban még az nap potom áron el is adta.

Azóta állandóan körözik a szökevényt, de eredménytelenül. Tegnap a hideg tavaszi eső és szél végre kézrekerítette Grétást. A szökés után egyenesen a nagyszalontai járásba ment a rabló és ott a falvak határaiban bujdosott. A tél folyamán istállóból istállóba bujkált, a lopott kenyéren tengette életét. Most hogy a hó elolvadt, kénytelen volt a külső területeken szénaboglyákba rejtőzni. Tegnap délben rongyos, piszkos, hosszuhaju, borotvátlan ember, egy valóságos rémalak állított be Oláhomorogon Schlesinger Ignác koresmájába, ahol ételt kért. Schlesingernek gyanus volt a vendég s csakhamar felismerte benne Grétást. Nyomban értesítette Fényes Imre körjegyzőt, aki összehozta a falu esküdt embereit, vasvillákkal felfegyverkezve körül akarták zárni a koresmát. Közben esendőrök is érkeztek, akik szintén csatlakoztak az esküdtekhez.

Grétás azonban észrevette az ellene készülő műveletet és még idejekorán kiugrott az ablakon. A szökést észrevették, mire izgalmas hajszá fejlődött ki. Az esküdtek lóra ültek s úgy üldözték a menekülő betyárt. Grétás egyenesen Nagyszalonta felé futott. Menekülés közben állandóan olyan utat választott, ahol lóháton nehéz volt üldözni. Nagyszalontán a temetőbe ugrott be.

A rab üldözéséről értesülést szerzett a szalontai rendőrség is és segítségére sietett az esküdteknek. Atkutatták a temető minden részét, de Grétást sehol sem találták. Nyilvánvaló volt, hogy a betyár egerutat nyert és kiszökött a temetőből. Az üldözők ismét a tarlón kutatták Grétást.

Másfélórai kutatás után végre fényes Imrének gyanus volt egy tengerikóró-garmada s egy vasvillás emberrel széthányatta. Az utolsó kővek alatt a földre lapulva meg is találták a betyárt, akit megvasalva községházára kísérték. A kihallgatás a alkalmával egész sor büntényt ismert be Grétás, akit ma az ügyészségre hoznak be.

Fogak és fogszorok úgy kancukba mint aranyba foglálva szilárdítanak, továbbá arany koronákat, csiplogákat, hidmuakákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készit

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Varad, Bémer-ter (Emke Kávéház felett.)

HIREK

Tájékoztató.

Március 7. Kath. Növédő Egyesület ünnepélye a főgimnáziumban d. u. 5 órakor.

Március 8. Kath. Növédő Egyesület zászlóavatása a Szent László templomban d. e. 8-kor, zászlószegek beverése a Legényegyletben d. e. 10-kor.

Tengerről

P a l e m o, 1912. szept. 1-én.

Kivel a sors mostohául bánik,
Kinek a lelke pihenőre vágyik;
Menjen messze-messze, evezzen
A hullámzó, ringó szép tengeren,

S mikor az alkony leszáll a tájra
S bíbor-fény borul a láthatárra,
Gondoljon arra a fájó multra,
A mi lelkét tépi, marcangolja.

Mert a fájdalom e helyen tompul,
Bárha a könny itt is épen úgy hull,
Vigasztal a tudat e könnyekben:
Hogy ha sir itt, nem látja senki sem.

S ha elmereng sok csodás látványon,
Csacska, csövegő szép hullámokon,
Csókot lehel szemére az álom
S szenvedése már nem nehéz járom.

Kivel a sors mostohául bánik,
Kinek a lelke pihenőre vágyik,
Menjen messze-messze, evezzen
A hullámzó ringó szép tengeren

Kuszkóné Heigel Idus.

* **Csoportvezetői értekezlet.** A Katholikus Népszövetség ma, vasárnap d. u. 4 órakor a Katholikus Kör régi nagytermében, melyet a Népszövetségi Otthon fog rövidesen birtokába venni, csoportvezetői értekezletet tart. Az értekezleten a csoportvezetők által meghívandó más népszövetségi tagok is részt vehetnek. Az értekezlet tárgya lesz: a Katholikus Népszövetségi Otthon mielőbbi megalakításának megbeszélése Bangha lelkigyakorlatainak, a sajtógyűlésnek, a Hitelszövetkezet, biztosító osztály ügye, az új Otthon berendezésének kérdése stb. Tekintettel a tárgy rendkívüli fontosságára, minél szélesebb körű érdeklődés kívánatos.

* **Szabályrendelet az üzletek zárórájáról.** Az üzleti záróráról szóló törvény felhatalmazza a vidéki városokat, hogy saját területeikre nézve, a törvény keretein belül, szabályrendeletet készítsenek. Nagyváradon a kereskedelmi és iparkamara, mint erre legilletékesebb faktor, alapos tárgyalások után elkészítette a szabályrendelet tervezetét s beadta a városhoz. Foglalkozott a szabályzat-tervezettel a rendőrkapitányi hivatal, a jogügyi szakbizottság, míg végre tegnap a tanács elé került a tervezet! Hosszas vita fejlődött ki a szabályzatnak legfontosabb pontjánál, amely a zárási időt állapítja meg. Végre is abban állapodtak meg, hogy az általános zárási időt, amely a rőfös, divatáru stb. üzletekre kötelező, este fél 8 órában állapították meg; a fűszes és gyarmatáru kereskedések záróráját esti 8 órában; a tulnyomólag élelmiszerral kereskedő üzletekre nézve s ezek közé tartoznak a szatócs-

üzletek is, este fél 9 órában, a kizárólag cukorkát áruló üzletek záróját pedig este 10 órában szabták meg. A gyógyszerárak megszorítására vonatkozó intézkedést maga a főkapitány vonta vissza s így azt törölték. — Mivel a tanács ezen határozata éppen a zárórákra nézve eltér a bemutatott tervezettől, azt újból át kell dolgozni és leírni, dr Thury László v. főügyész pedig túl van halmozva munkával, tehát a szabályrendelet nem jöhet be a március havi közgyűlésbe, hanem az áprilisi közgyűlésen kerül a törvényhatóság elé.

* **A keddi vetítőest.** Kedden ismét vetítőest lesz a Katholikus Kör új palotájában. Dr Némethy Gyula fog előadást tartani a kolostorokról. A vetítőest 6 órakor veszi kezdetét.

* **Nyilatkozat.** A „Szabadság“ febr. 18. és 25-iki számában főgimnáziumunk tornatanárának, Földvári Mihálynak személyével foglalkozva, *sulyos vádokról* szól, amelyeket egyes gimnáziumi tanulók emeltek a tornatanár ellen azon a címen, hogy ő szabálytalanságot követ el a főgimn. „Testgyakorló Kör“-ének vezetésénél. A tanári integritásában meggyanusított tornatanár maga kérte az igazgatót, hogy vizsgálja meg a dolgot. Az igazgató több tanárral egyetemben megejtette a vizsgálatot, amelynek során kiderült, hogy a tornatanár mindenkor nagy lelkesedéssel és buzgósággal dolgozott az általa alapított és vezetett „Testgyakorló Kör“ felvirágoztatásán; annak ügyeit mindenben lelkiismeretes pontossággal és gondnal intézte, vezetésében semmiféle szabálytalanságot el nem követett. Tanári tekintélyének és becsületének rehabilitálása végett adjuk közre jelen nyilatkozatunkat. Nagyvárad, 1914. febr. 28. A nagyvárad. prem. főgimn. tanártestülete.

* **Nagybőjti estélyek a velencei katolikus körben.** A „Nagyvárad. Váralja és Velencei Kath. Kör.“ a róm. kath. fiúiskola helyiségében (Templom-utca 2. sz.) nagybőjti estélyeket tart.

Az előadások sorrendje és műsora a következő:

I. **Március 1-én:** 1. Elnöki megnyitó. 2. „A kis Elza.“ Költemény, szavalja: Marcsicsek Ftelka k. a. 3. „Egy félreismert igazság.“ Előadás, tartja: Grócz Béla prépost-kanonok. 4. „Hymnus az éjhez.“ Éneklő a „Velencei Kath. Kör“ énekkara.

II. **Március 8-án:** 1. „Vallás és erkölcsi szakértők.“ Előadás, tartja: Kozári Gyula honvéd hadapród-iskolai lelkész-tanár. 2. „Jézus a tengeren.“ Költemény, szavalja: Wolf Kató k. a. 3. Enek szóló. Éneklő: Szabó Imre rk. tanító, zongorán kíséri: Várszeghy Lajos dr ügyvéd.

III. **Március 22-én:** 1. „A magántulajdon Krisztus tanítása szerint.“ Előadás, tartja: Némethy Gyula dr. c. kanonok, teológiai tanár. 2. Részlet a „Varázsfuvola“ dalműből. Éneklő: Lobermayer Gyula zenetanár. Zongorán kíséri Várszeghy Lajos dr ügyvéd. 3. Kuruc dalok. Tárógatón előadja: Kovács Károly.

IV. **Március 29-én:** 1. Nyitány. Előadja: zongorán: Resch Mihály zenetanár és Várszeghy Lajos dr ügyvéd. 2. „A mult és jövő lírája.“ Előadás, tartja: Szilágyi Dózsa prem. kanonok. 3. „Mi a haza?“ Melodráma, szavalja: Szabó Imre rk. tanító, zongorán kíséri: Resch Mihály zenetanár. 4. „Őszkor.“ Műdal, éneklő a „Velencei Kath. Kör“ énekkara. 5. Elnöki zárszó.

Az előadások mindenkor délután 5 órakor kezdődnek.

* **Eljegyzés.** Retezár László élesdi postamester tegnap jegyezte el Bérczy Gabyt Bérczy Imre élesdi főszolgabíró leányát.

* **Dr György Ernő előadása.** Az Ipartestületi Asztaltárság f. évi március hó 3-án tartandó összejövetele alkalmával dr György Ernő fog felolvasást tartani. Az ipar és kereskedelem testvérisége lesz felolvasának tárgya.

* **Öngyilkos kereskedelmista.** Nagykanizsán Bejkó Roné 17 éves kereskedelmi iskolai növendék revolverrel szíven lötte magát s azonnal meghalt. Tettének oka ismeretlen.

* **Készülünk a háborúra.** Az alispán ma érdekes rendeletet adott ki a főszolgabírákhoz. A rendeletben arra hívja fel őket, hogy társadalmi uton hassanak oda, hogy a Vöröskereszt egyesületnek a járási székhelyeken fiókokat létesítsenek. A fiókok pedig hassanak oda, hogy egy esetleges háborúra minél nagyobb apparátussal készüljenek. A társadalomból válasszanak ki ápolókat, akiket megfelelő módon fog kioktatni a belügyminisztérium. Az ápolók részére Budapesten minden évben kétszer tanfolyamot rendeznek, ahol teljesen díjtalanul oktatják majd ki a jelentkezőket. Kíváncsian várjuk, mi lesz a mozgalom eredménye Biharmegyében, ahol még hatósági uton sem lehet fertőtlenítőket sem kiképeztetni.

* **Halálozás.** Özv. Bagdy Istvánné, szül. Kovács Rozália f. hó 28-án hosszas szenvedés után élete 76-ik évében elhunyt. Temetése holnap délelőtt 10 órakor lesz a Lakatos-utca 15. számú gyászháztól.

* **A Szociális Missió Társulat.** Farkas Edith, aki a Nagyvárad. Katholikus Nővédő Egylet zászlószentelésén a zászlóanyai tisztet tölti be és előadást tart, a Szociális Missió Társulat alapítója és elnöke. Hogy mi ezen társulat, Szilágyi Dózsa mai vezéreikkünkben ismerteti, amire felhívjuk olvasóink figyelmét.

* **A vármegyei szakosztályok megalakulása.** A decemberi közgyűlés alkalmával a vármegye törvényhatósága 80 tagot választott be az állandó választmányba. A választmány tagjai tegnap alakulásra jöttek össze a vármegyháza kistermében. Az alakuló ülésen, melyen Miskolczy Ferenc főispán elnökölt az első szakosztály elnökévé Pally Lajost, a második szakosztály elnökévé Beöthy Lászlót, a harmadik szakosztály elnökévé Tatár Zoltánt és negyedik szakosztály elnökévé Száhlender Károlyt választották meg.

* **Őrülit asszony rémtette.** Helmezy Lajosné berettyószéplaki jómódu gazda felesége évek óta szenved sulyos idegbajban. Hiába volt minden gyógykezelés, a szerencsétlen asszonyt nem lehetett megmenteni a legborzalmasabb betegségtől: elméje teljesen megzavarodott. Tegnap délután idegroham vett erőt az asszonyon s még mielőtt megakadályozhaták volna, az udvarra futott és beleugrott a kutba. Mire kihúzták, már meg volt halva.

* **Uj postaügynökség.** Szilágyvármegye Felsőszopor községében a mai naptól kezdve postaügynökség lép életbe, mely levélpostai küldeményt bárhová, pénz és csomag küldeményt csak Magyar-, Ausztria-, Bosznia és Németországba továbbít.

* **Uj bélyegek.** A pénzügyminiszter a hivatalos lap tegnapi számában kihirdeti hogy a magyar szent korona országai területén 1903. évi október 1-től forgalomban levő magyar királyi pénzügyi bélyegjegyek helyett 1914. évi április 1-től kezdve új bélyegek kerülnek forgalomba. Az új kiadású bélyegjegyek 2, 4, 6, 8, 10, 14, 20, 24, 26, 30, 38, 40, 50, 64, 72 fillér, 1 korona 20 fillér, 1 korona 26 fillér, 1 korona 50 fillér, 1 korona 80 fillér, 1 korona 88 fillér és 2 korona 50 fillér vegyes és 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 14, 20, 24, 30 és 40 korona értékben, összesen harmincötféle értékfokozatban vannak kiállítva. A most érvényben levő bélyegek ez év szeptember 30-ig árusíthatók.

* **Visszavont indítvány.** Bihardiószeg község képviselőtestületi tagjai közt mozgalom indult meg az iránt, hogy Tisza Istvánt Magyarország miniszterelnökét diszpolgárrá válasszák. A mozgalom élén E. Nagy Sándor takarékpénztári pénztáros állott. E Nagy Sándor pár nappal előtt be is nyújtotta az indítványt a képviselőtestülethez. Mikor a mozgalomnak a községben híre ment, az ellenzéki tagok egyszerre felzudultak és kontra mozgalmat kezdtek. Házról-házra korteskedtek az indítvány ellen. Az ellenzéki tábor valóságos haditervet készített, hogy milyen módon fogja elutasítani az indítványt. Nagyszabású tüntetésre készültek a függetlenségi, úgy hogy zajos közgyűlésre volt kilátás. Az indítvány tárgyalását a tegnapi napra tűzte ki a képviselőtestület. Már jóval a tárgyalás megkezdése előtt csoportosultak az ellenzéki tagok a község-háza elé. E Nagy Sándor nehogy botrány keletkezzék az indítvány miatt, még az ülés előtt megjelent a községi bíró előtt és visszavonta az egész indítványt. A visszavonásról mit sem tudtak a képviselőtestületi tagok s felpuskaporozva várták az ülés megnyitása után úgy E. Nagy Sándort, mint indítványát. Az ülés azonban megnyílt és Nagy Sándornak híre sem volt. A községi bíró nagy esendben nyitotta meg az ülést. A megnyitó szavak után nyomban kijelentette, hogy Nagy az indítványt visszavonta. A bíró szavaira óriási éljenzéssel feleltek a makacs függetlenségi, mire a régi nyugodt mederben folytatták a további ügyek tárgyalását.

* **Nagy ingyenes tombola-estély a Fekete Sasban.** Ma, vasárnap este ismét nagy tombola-estélyt rendeznek a Fekete Sas kávéházban, melyen 16 értékes tárgy lesz kisorsolva. A tombola főnyeremény egy nagy ezüst gyümölestartó.

* **Az utolsó találka.** A Vigadó mozgósínházban ma utóljára látható a debreceni bombamerényletről felvett helyszíni film, amely élethűen mutatja be a szétroncsolt palotát, az áldozatok kiszedését a romok alól és a nagy temetést. A megrázó erejű aktualitás mellett érdekes újdonság „Az utolsó találka“ című francia dráma, amely 3 felvonásos. Ezenkívül két nagyszerű vígjáték és a Gaumont hirdó élénkíti a műsort.

* **A Korona kávéházban** minden este Koczka József igazgatása alatt jól szervezett daltársulat működik. A kitűnő műsorból kiemelkednek Kővári Böske chanzonette számai, s Balla Teresi és Kovács Manci szóló számai. Állandó siker kíséri azonkívül Kőszegi Ferkó bariton énekes felépét, aki a magyar népdalok országoshírű interpretálója. A számokat a bácskai híres tamburazenekar kíséri.

* **Tavaszi ujdonságok megérkeztek** a legújabb angol és francia fűzőkben. Gummi trikók, fűzők, haskötők, egyenes-tartók, melltartók, fűzővédők szolid árban Mlle JULIETTE fűző-különlegességek termében, Színház-utca 4. Emke mellett. Telefon 8-27.

* **Ritók Zsigmond-utca 21. szám** alatt 5 szoba, 2 előszoba, fürdőszoba, konyha, kamara és eselédshobából álló lakás május elsejére bérbe kiadó. Jelentkezhetni a Bihar-megyei Takarékpénztárnál.

* **Bámulatos azon eredmény,** melyet rövid idő alatt a *Donát-féle ker. magántanfolyam* elért, mert fennállása első évében több mint 40 tanítványt képzett ki különböző tantárgyakban. Ezen kiváló szép eredmény annál érthetőbb, mivel a tanítás az elmélet rövid érintése mellett csupán csak gyakorlati alapon történik. A tanfolyamot végzett növendékek a gyakorlatban minden tekintetben hasznos és kiváló munkásoknak bizonyultak és ahol alkalmazást nyertek, mindenütt a legnagyobb dicsőréttel nyilatkoztak képzettségükről, úgyhogy ezen tanfolyamot a tanulni vágyóknak legmelegebben ajánlhatjuk. (Szabadság-utca 3.)

* **Házvezetőnőnek** ajánlkozik helyben vagy vidéken egy jó családból való fiatal nő, aki főzést és házi teendőket jól érti. Cim megtudható a kiadóhivatalban.

* **Két évi gyakorlattal bíró,** ügyvédi irodai teendőket kifogástalanul végző, kereskedelmi végzett, gyors- és gépírást kitűnően tudó román. kath. urileány ügyvédi irodát keres. „Szerény” jellegre címzett ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja.

x **Csokoládé Király Rákóczi-ut.** Fő-üzlet Kossuth-utca Sas palota. Aszódi cukorka és csokoládé különlegességei a legjobb és legolcsóbbak. Cukorka szakértők tudomására adom, hogy Kugler Gerbeaud bonbonok üzletében bontva is kaphatók budapesti árakkal. Vigyázat fő üzletem Kossuth-utca Sas palota, ajánlom a cukorka vásárló közönségnek, nézze meg 5 nagy szép kirakataimat olcsó gyári árakkal. Cikkeimben sokan utánoznak. Egyedüleg ajánlom Aszódi 8 féle zamatu pörkölt kávéimat, mely úgy izre mint zamatra utánózatlan. Kávé pörköldém kora reggeitől késő estig a fogyasztó közönség rendelkezésére áll. Az új kávék, új teák megjöttek és valódi teakumók igazán olcsón Telefon számok 635, 610

x **Kiadó** gyönyörű 5 szobás, modern, uri lakás, a Körös oldalon, központi fűtéssel, egy kisebb 5 szobás sarok lakás, két 4 szobás, egy 2 szobás, fürdőszobás, egy 2 szobás garconlakás, Kugler és Andrányi új házában Nagypiac-tér.

x **Az olaszországi hölgyek szépségének titka.** Közismert dolog, hogy az olasz nők szépségük által kiválnak az összes nemzetek szép hölgyei közül. Szépségük titka a »Crema Italiana« nevű cosmetikus szer, melytől a legcsunyább nő is szép egyszeri használat után, már nálunk is kapható a Szent László téri drogueriában.

* **Eladó házak.** Sal Ferenc-utca 13. szám alatti ház, 6350 négyzetméter telek, mely a Páris-patak beoltozása folytán nagy utcai frontot nyer és így nagy haszonnal kecsgetető biztos jövővel bír, 7 lakással, nagy kert és gyümölcsösökkel, továbbá Ritók Zsigmond-utca 21. szám alatti két ház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók. Bihar-megyei Takarékpénztár.

* **Ingtalan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungaria cipőgyár r.t.

x **Több egyszobás lakás kiadó.** Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Báli női atlasz cipők** minden színben és fehér bőr cipők 3 koronáért kaphatók, női chevrau vagy boksz cipők 7 kor., férfi chevrau v. boksz cipők 8 kor., fiu boksz cipő 35-39 szárnig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., caloszik, téli cipők, fehérneműek, uri divatcikkek legolcsóbban beszerezhetők Feketé-nél, Szent János-utcán, Kis Pipa vendéglő mellett.

x **Uj üzlet** nyílt meg férfi és női divat-árakban, varró kellékekben eddig nem létező olcsó árakkal. Báli kesztyűk és harisnyák óriási választékban. Minden héten új reklám hét, a reklám cikkek a kirakatban árakkal kitéve, e heti reklám árak ridikülök, harisnyák és zsebkendőkben. *Szt. László-tér, Sas épület* (volt Rádó féle helyiségben) Klein Vilmos és Társa cégénél.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a
Kammingeré
színházi és hölgyfodrász
szemben a színházzal
Telefon 1076. Telefon 1076

x **Erdekében áll mindenkinek pénzt megtakarítani** ha bevásárlást óhajt eszközölni a téli idényre, előbb kereste fel az **Ungerleider Salamon** üzletét Szent János-utca 4. szám alatt, a hol férfi, női, gyermek trikók, lélekmelegítő, szövetek, kesztyűk, harisnyák, kamásnik, továbbá csipkék, szallagok, himzések mélyen leszállított árban beszerezhetők.

x **Erdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László és Tsa* urinői- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak. modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszobás mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **Tavaszi ujdonságok** érkeztek UJHELYI RÓZA női kalap üzletébe Rimanóczy-utca Royál kávéházzal szemben. Eredeti párisi modellek feltűnő olcsó árban kaphatók Ujhelyi Rózánál Rimanóczy-utca, Kolozsvári palota.

* **Eladó ház.** Schlauch-tér 12. sz. ház eladó. Értekezhetni ugyanott.

x **Kossuth-utca 2. sz. alatti** volt Szihta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **ZOMBOR SANDOR** sebész-orvos műszer-kötszer és testegyesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszólást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a most megnyílt **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Méréselt árak. Nagy Sándor-u. 17.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Szihta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

x **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Kossuth-utca 2. sz. ház emeletén** egy kétszobás udvari lakás hozzá-tartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525

x **Az E. K. A. R. T.** (Egyesült Kereskedelmi- és Automobilszállítási Részvény Társaság) helybeli fiókja luxus és teherautókat szállít az összes felszerelési cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. sz. a.* nagy raktárt tart. *Telefon: 13-21.* A cégnek *Körház-utca 6. sz. a.* pedig minden tekintetben megfelelő nyilvános garázs és javítóműhelye van szakfelügyelet alatt. *Telefon: 13-52.* Benzin és olaj nagy raktár! A cég felhívja az érdekeltek figyelmét utirányba forduló lámpáira, melyek itt szerezhetők be.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden a szakmába vágó épületmunkát a legolcsóbbtól a lediszesebb kivitelig, terv és rajz szerint Szegesselt vasoszlopok, ívvezetők, vasbetonok tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasrudonnyok, ablakrudonnyok, cégablak, takaréktűzhelyek. *Lev. lap* hívásra azonnal megjelenek.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán,* passagő-kapu mellett.

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasított 2 méter és 1 méter 60 cm. hosszúságban Bihar-dobrossd állomáson, legelőbb egy waggonrakomány (cca 4000 drb.) megrendelhető a Polgári Takarékpénztár r. t.-nél Nagyváradon Kossuth-utca 6. szám. Telefon szám 11-95.

x **Ne olvassa el e sorokat** anélkül, hogy meg ne jegyezze magának, hogy a legjutányosabb játék, ajándék, ridikül, nyakkendő és diszmiáru üzlet Nagyváradon a *Párisi Bazár* Sas épületében van.

**A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél**

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

**Legszebb ajándék
orvosoknak és ügyvédeknek
egy zománcztábla.
Készíti
Diósy Mihály
Telefon 839. Telefon 839.**

Foglalás a bálon.

A KAC—NAC meccs utolsó felvonása.

Hetek óta izgatottan készült a „Nagyvárad Atlétikai Club” a tegnapi este megtartott mulatságára. Lehívták Budapestről Fényes Annuskát is, hogy minél nagyobb számú közönséget nyerjenek meg a hivatalos farsangon kívül eső báljukra és ennél fogva minél nagyobb tiszta bevétellel zárják le a pénztárt.

Már félkilencor gyülekezett a közönség a Vigadó nagytermében és a vezető ifjak frakkban klakkban és lakkban sürgölődtek az előcsarnokban. Fényes erkölcsi és anyagi sikerrel álmództak és a sűrűn hulló ezüst koronákra megelégedett pillantásokat vetettek. Gondolták, hogy a tegnapi hasznokból anyagilag végre egészen megerősítik a klubot.

Ámde pont kilenc órakor Csathó Jenő végrehajtó és Gálbory László ügyvédjelölt a Poyvár iroda megbízottja majdnem egészen keresztül húzták eme szép számításokat.

Emlékezik arra minden nagyváradai futball iránt érdeklődő, hogy a legutóbbi KAC NAC meccs milyen eredménnyel végződött. A nagyváradai zöld-fehér csapat bizony kikapott. Ezzel azonban még nem ért véget a klubok közötti harc.

A NAC vezetősége t. i. nem térítette meg a kassai csapat minden kiadását. Csak harmadosztályú jegyet és villamos költséget akartak fizetni a vendégeknek, amit azok nem fogadtak el, hanem beperelték a Nacot 250 korona költségük megtérítéseért. Az MLSz. ebből kifizetett 117 koronát és így a nagyváradai klub már csak 137 koronával tartozott a kassainak.

Dr Urbán Pál kassai ügyvéd a fenti követelés behajtására megbízta dr Poyvár Szevér ügyvédet az NSE. főpénztárnokát. Dr Poyvár azonnal intézkedett az összeg behajtása végett.

A pénztárnál Grünstein Béla, Horváth Ferenc és Lebovits János állottak, mikor a végrehajtó és az ügyvédjelölt megjelentek. Grünstein és Horváth a feltűnést kerülendő, azonnal rendelkezésre akarták bocsátani a pénztárt. Lebovits azonban semmi áron nem akart beleegyezni a foglalásba, de aztán mikor látta, hogy a törvényt kijátszani nem lehet, ő is beleegyezett a foglalásba.

A pénztár azonban csak 134 koronát juttatott a végrehajtónak, a teljes követelés pedig ügyvédi, végrehajtó meg minden más költséggel együtt 279:30 koronát tett ki. Csathó Jenő és Gálbory László tehát leültek és ők árulták a jegyet addig, míg 279:30 korona össze nem jött. Aztán felkeltek, udvariasan köszöntek és vitték a kis pénzt a boldog KAC-nak.

Bent pedig folyt a kabaré meg a tánc. A vendégek közül senki sem tudott a kellemetlen látogatókról.

„The Roosevelt Schoe“
amerikai cipők
12:50 és 16:50 óráig
Reichard Dozsó
cégnél
Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Vasárnap d. u.: Katonadolog. Este: Kis Király. (Tompá Bélával.)
Hétfő: Kis Király (Medgyaszayval.)
Kedd: Kis Király (Tompával.)
Szerda: Kis Király (Medgyaszayval.)
Csütörtök: Yankee leány. (Kerner Jenő operettje.)
Péntek: Sárga esikő.
Szombat: Othon. (Angyal Ilka jubileuma.)
Vasárnap délután: Katonadolog; este: Két pisztoly. (Szigligeti-ünnep.)

A Kis Király. A jövő hét műsora igen érdekesnek ígérkezik, amennyiben a műsort vasárnap estétől kezdve a Kis Király, ez a pompás operette dominálja, amelynek kedves, finom a meséje és fülbemászóan könnyed a zenéje. Különös érdekességet ad a Kis Király nagyváradai előadásainak a kétszeres szereposztás, amennyiben a címszerepet a bemutatón: vasárnap este Tompa Béla, hétfőn: Medgyaszay Jenő, kedden Tompa Béla és szerdán Medgyaszay Jenő játssza. Az operette jelentősebb szerepeit: Görög Olga, Kállay Jolán, Leövey Leó és Sik Rezső játsszák. Igen érdekesnek ígérkezik az az álomtánc is, amelyet Révész, a kitűnő táncos Szabó Böskevel fog lejteni.

Katonadolog. Alig volt operette az idényben, amelynek oly nagy sikere lett volna, mint a budapesti Béli-Mérei és Zerkovitz szerző hármásának, a Katonadologia aratott a Szigligeti-színház színpadán. Az egyébként is kitűnő operette nagyváradai sikerét kétségtelenül biztosabbá és közvetlenebbé tette az a fényes kiállítás és a rendezésnek az a precizitása, amellyel Erdélyi Miklós színigazgató nálunk a Katonadologot bemutatta. A kitűnő operette vasárnap délután lesz műsoron.

IRODALOM

Nézni és látni. Smetka L. Ödön a Szigligeti Társaság legutóbbi ülésén tartott felolvasást esinos kiállítású kék füzetben külön is kiadta. Az érdekes felolvasást a szerzőnél kapható. Ugyancsak most jelent meg Smetka L. Ödönnek egy igen szép, az Oltáriszentségről szóló szentbeszéde. Mindkét füzet szép kiállítása a Szent László nyomda kiválóságát dicséri.

Az Élet című szépirodalmi hetilap márciusi első számában G. Miklósy Ilona folytatja a „Johannka” című regényét, míg Andor József a „Két kis aranyapucs” című elbeszélését folytatja: elbeszéléseket találunk még Kosztolányi Dezsőtől és Jancsó Ilonától, verseket pedig Pokorny Margittól, Gáspár Jenőtől és Tolnai Józseftől. Cikkeket írtak e számban Fábrián László „Az orosz zenéről” és Sztrakonieczky Károly Lechner Ödön művészetéről. Ezenkívül a rendes heti rovatok és aktuális illusztrációk teszik elevenné és változatosabbá az Élet legújabb számát. Szerkeszti: Pethő Sándor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Damjanich-utca 50. sz. Előfizetési ára fél-évre 10 korona.

A „Vasárnapi Ujság” március 1-i száma szenzációs érdekességű képeket közöl a debreceni bombamerényletről; e képek szemléletesen egészítik ki a hírlapok adatait. Ritka szép képek mutatják be a tútrai ski-versenyt, érdekes cikkek és képek szólnak a Nemzeti Színház 1899-iki német előadásairól, régi magyar malmokról, Jericho falairól, a tavaszi divatról, stb. Szépirodalmi olvasmányok: Abrányi Emil és Farkas Imre verse, Szini Gyula és Lagerlöf Zelma regényei, Krudy Gyula novellája, stb. Egyéb közlemények: a főrendiház új tagjai, egyéb aktuális arcképek, cikk Kossuthnak a lengyel forradalomhoz való viszonyáról s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető a Vasárnapi Ujság kiadóhivatalban (Budapest, IV., Egyetem utca 4. sz.)

„NYILTÉR”

Reisz Miksa

butorgyára BÉKÉSCSABA NAGYVÁRAD,
Rákóczi-ut 14. szám.

Üzemünket tetemesen kibővítettük, ennek folytán elismert elsőrendű készítményeinket — minden versenyt kizáró olcsó árban szállíthatjuk.

TELEFON: 9—04. SZ.

Ugy mint tavaly épűgy az idén is, a tavasz kezdetén azaz március hó 1-én nyílik meg a

Donát-féle

kereskedelmi
magántanfolyam.

Egy új kurzus kereskedelmi tantárgyakra és pedig:

Gyorsírásra
Gépirásra
Szépirásra
Kereskedelmi számtanra
Egy zéró, kettős és amer. könyvvitelre
Keresk. levelezésre
Német társalgásra
Német gyorsírásra és levelezésre.

Bejelentések már most is elfogadtnak.

Donát M. Károly, Szabadság-u. 3.

TANÜGY

Siketnéma növendékek felvétele. A siketnémák aradi áll. s intézetének első osztályába a jövő 1914-1915. iskolai évre való felvételért mielőbb kell folyamodni. Felveszik az arad-, békés-, bihar- és csanádmezei illetőségű 7-10 éves korban levő mindkét nemű siketnéma gyermeket nemzetiségre való tekintet nélkül. Szegénysorsuak ellátási segélyt is kaphatnak. Folyamodni óhajtok forduljanak azonnal az intézet igazgatóságához.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

A Romanul sajtópere.

Most az egyszer nem nemzetiségi ügy miatt állott az aradi *Romanul* szerkesztője a nagyváradi esküdtbíróóság előtt. Egy román pap a főmagánvádó, névszerint *Brasmaniste* János, aki *Savu* Konstantin, a *Romanul* felelős szerkesztőjét sajtó útján elkövetett rágalmozásért jelentette fel. A múlt évben ugyanis egy nyilatkozat jelent meg a gör. kel. lelkész ellen a *Romanul*-ban. A nagy-küküllő-megyei Pázmár községben volt pap ez a *Brasmaniste*, azonban viselkedésével egyáltalán nem nyerte meg a községbeliek tetszését és ezért a falu intelligenciája nyilatkozatot adott ki a pap ellen.

Tegnap tárgyalta az ügyet a nagyváradi esküdtbíróóság Szöllőssy törvényszéki bíró elnöke alatt. *Savu* Konstantin kijelentette, hogy ő egyszerűen csak hozzátette az aláírással ellátott nyilatkozatot. Dr. *Csizsár* György védő kérte a valóság bizonyításának elrendelését.

A bíróság a kérelemnek helyt adott és a tárgyalást elnapolta.

TÁVIRATOK

Az olasz nagykövet a királynál.

Bécs, febr. 28.

A király ma délelőtt tizenegy órakor Schönbrunnban magánkihallgatáson fogadta Avarna olasz nagykövetet, aki köszönetet mondott a királynak a tízéves működése alkalmából kifejezett szerencsekívánataiért.

Hazai Bécsben.

Bécs, febr. 28.

Hazai honvédelmi miniszter tegnap Bécsbe érkezett.

Elzárják a lánchidi gyalogjárót

Budapest, febr. 28.

A budapesti állami hidak igazgatósága hirdetményben tudatja, hogy a Lánchidon a gyalogközlekedést folyó évi március hó 2-án reggel 6 órakor beszünteti. Ez időtől kezdve a személyforgalmat a budai hídfő és a pesti Eötvös-tér között nappal két, éjjel egy csa-

vargőzs fogja lebonyolítani. Hogy a jégzajlás eltüntetéséről ki gondoskodik, arról nem szól a hirdetmény.

Két aviatikus halála.

Konstantinápoly, febr. 28.

Fethi aviatikus és Szadik hadnagy mint utas Damaszkuszban aeroplánon fölszálltak és Jeruzsálembe akartak repülni. Miután délig nem érkezett hír róluk, kutatásukra mentek. Az aeroplánt aztán Szamariánál összezúzva találták meg. A két aviatikus holtan feküdt egymás mellett.

KÖZGAZDASÁG

A pénzücről.

A közeledő ultimó az összes piacokon érezteti hatását, biztosra vehető azonban, hogy az ultimó lebonyolítása után a múlt hetinél kedvezőbb viszonyok fognak ismét feljülni és a nemzetközi pénzücr az eddiginél legjobb képet fogja nagy általánosságban felmutatni.

A budapesti piacon az ultimó szükséglet nem jelentékeny, úgyhogy a pénzücrinál inkább a kölcsönnél eszközrendő befizetések következtében csökkent. Az Osztrák-Magyar bank e hó 23-iki kimutatása szerint az érekeslet 5 millió koronával szaporodott, a bankjegy forgalom 69 millióval, a váltótárea 43 millió koronával apadt s ennek megfelelően az adómentes jegytartalék 123 millió koronára (73 milló korona szaporodott.)

Berlinben még mindig nagy a pénzücrség s így az ultimó könnyű lebonyolítása biztosra várható. Napipénzt 3 százalék mellett kínálnak. A magánkamatláb 3 $\frac{1}{8}$ százalék.

Londonban a magánkamatláb az ultimó nagyobb szükséglete következtében 2 $\frac{7}{16}$ %-ra emelkedett. Napipénzt 1-1 $\frac{1}{4}$ % mellett kínálnak. Az Angol banknál a tartalékok viszonya a passzívához 54%, tehát 8% az emelkedés a múlt évvel szemben. A Francia bank statusa is javult, amennyiben az ére-

készletnek a bankjegy forgalomhoz való viszonya 72.2 % szemben a múlt heti 73%-al.

A magánkamatláb Párisban 2 $\frac{3}{4}$ %.

A mai kamattételek a következők:

Első bécsi váltó 3 $\frac{1}{4}$ %.Első budapesti váltó 3 $\frac{3}{4}$ %.

Középtételek 4%.

Tárca váltók 4 $\frac{1}{2}$ %.

Budapesti értéktözsde.

Magyar hitelrészvény	—	849.75
Osztrák hitelrészvény	—	643.50
4%-os koronajáradék	—	83.30
Osztr. magy. államv.	—	719.—
Jelzálogbank	—	451.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	530.—
Hazai bank	—	286.50
Magyar bank	—	536.50
Keresk. bank	—	3702.—
Rimamurányi	—	672.—
Salgótarjáni kőszén	—	765.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1063.—
Közuti vasut	—	632.—
Városi villamos	—	337.50
Adria	—	593.50
Atlantika	—	—

Gabona üzlet.

Buza áprilisra	—	—	12.32
Buza májusra	—	—	12.20
Buza októberre	—	—	11.04
Rozs áprilisra	—	—	9.30
Rozs októberre	—	—	8.66
Zab áprilisra	—	—	7.59
Zab októberre	—	—	7.64
Tengeri májusra	—	—	6.73

A szerkesztésért felelős:

D. KRÜGER ALADAR.

Nagyvára
ADUNK
HÁSZNÁLATRA
MŰVÉSZI KIVITELŰ TŰZES
BETÖRÉSMENTES ÜZEMELTETÉS
TAKARÉKPERSELYT
BÁRKINEK
Trijon
PESTMEGYEI
TAKARÉKPENZTÁR
BUDAPEST, IV. Kötő utca 8.



Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

lámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Fűszerelő telefonja 55. sz.

101810/II. 1913.

Hirdetmény

a hadmentességi díj alá tartozó egyének által teendő bejelentések tárgyában.

Az 1914. évi márc. hónapban tartozik, aki:
 1. mint hadi szolgálatra alkalmatlan, az állítási tájstomból töröltetett;
 2. mint fegyveres szolgálatra alkalmatlan, fegyverképtelenségét nyilvánított;
 3. a katonaszolgálatból oly testi fogyatkozás miatt becsátott el, mely őt keresésképtelenné nem tette, s mely nem a katonai szolgálat teljesítésének következménye, ama községi előjárásánál (város adóhivatalánál), hol állandóan tartózkodik, az e célra szolgáló nyomtatványon.

a) polgári állását;
 b) lakását;
 c) ama sorozójárás, illetőleg község nevét, melyben a hadkötelezettség alól mentesített;
 d) azt az évet, melytől fogva a felmentés számítható, bejelenteni, és
 e) a reá, esetleg ama családfőre, kinek családjához tartozik, a megelőző 1913. évben állandó lakhelyén, esetleg más községekben is kivetett állami egyenes adók összegét hitelesen kimutatni.

Ezenfelül tartozik:

f) az a vég- illetve díjköteles, kinek hadmentességi díját a törvény 11. §-a értelmében a munkaadó fizeti, a munkaadó nevét és lakását bejelenteni.

Ez adatok bejelentésének elmulasztása az 1880. évi XXVII. t. cikk 20 §-a értelmében a kirovando hadmentességi díj három, egész hat-

szoros összegének megfelelő pénzbírságot von maga után.

Ha a munkaadó személyében az alatt az idő alatt, mely a bejelentés beadása és a díj esedékességének napja (az év október 1-je) között lefolyt, változás állott be, eme változást a díjköteles az 1883. évi IX. t. c. 4. §-nak 3-ik pontja értelmében ott, ahol az első bejelentést tette, szintén bejelenteni köteles.

Azoknak a díjköteleseknek, kik állandó lakóhelyükön kívül másutt adóval megrovánincsenek, megengedtetik, hogy a községi előjárás (városi adóhivatal) előtt személyesen megjelenvén, vallomásukat ugyanott tolba mondassák, de ha ezt tenni elmulasztják, a fentebb említett pénzbírság ellenük teljes szigorral fog alkalmaztatni.

Kelt Nagyvárad, 1913. október hó.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Értesítés!

Van szerencsénk szíves tudomására hozni, hogy „Kristály” müjégyárunk üzletkörét telepünkön **Gilányi-utca 5/7. szám** alatt sör nagybani elarusításával bővítettük ki. A sörszükségleteknél levő különböző igények kielégítésére átvettük a már évtizedek óta fennálló jó hírnévről és jóminőségű söréről ismert **Czell-Kolozs-Monostori** sörgyárának és egy legújabb **elsőrangú kőbányai sörgyár képviselőit**. Ezen sörgyárak által termelt söröket már március 1-től egyelőre csak a Czell-sörgyár sörét hozzuk forgalomba úgy nördös, mint tisztán lefejtett állapotban, palackokban a legjutányosabb árak mellett. A kőbányai sör forgalomba hozatalát annak idején külön fogjuk tudatni. Egyidejűleg tisztelettel értesítjük a t. közönséget, hogy **Kristály müjégyárunkat** teljesen átalakítva, ismét üzembe helyeztük, és azt már vizvezetési vízből előállított kristálytisza **müjéget** jutányos árak mellett. **Havi bérlet** rendszerre előjegyzések elfogadtatnak. Nagyobb fogyasztóknak kedvezményes árt számíthatunk. Minthogy müjégyárunk most már személyes és állandó vezetésünk és felügyeletünk alatt lesz, biztosítjuk a t. jégfogyasztó közönséget pontos és gyors kiszolgálásunkról.

Értesítés!

Becsés pártfogást kérve vagyunk kiváló tisztelettel

SZANDICZ és TÁRSA

Telefon szám **398.**

Kristály müjégyár és sörkereskedelmi b. t.

Telefon szám **398.**

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6-ik szám.

Részvénytőke 4.000.000 korona

Tartalékok 915.000 korona

Elfogad **betéteket** könyvecskékre, folyó (cheque) számlára és azokat a mindenkori pénzvisszonyoknak megfelelő legmagasabb kamatláb mellett (naptól-napig) gyümölcsözteti.

Leszámitol **váltókat**.

Előlegeket nyújt **értékpapirokra**.

Építkezési és jelzálogkölcsonöket engedélyez.

Törlesztéses-jelzálogkölcsonöket nyújt 10—50 évi időtartamra a legelőnyösebb feltételek mellett.

Vesz és elad tőzsdén jegyzett értékpapirokat, beváltja a ki-sorsolt cimleteket és szelvényeket díjmentesen

Foglalkozik továbbá a bankszakma összes ágaival.

Nagyvárad város polgármesterétől

1190—914. eln. sz.

Pályázati hirdetés

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága f. évi február hó 12-én és folytatva tartott közgyűlésében a tisztújító közgyűlést f. évi március hó 26, esetleg következő napjainak d. e. 9 órájára tűzte ki.

Ezen tisztújító közgyűlésen az 1886. évi XXI. tc. 79. §-a, illetve a szervezeti szabályrendelet 213. §-a értelmében a következő nyugdíj igényel egybekötött állások fognak 6 évi időtartamra választás útján betöltetni.

1 polgármesteri állás a VI. fiz. osztálynak megfelelő fizetéssel és lakbérrel és 5000 kor. személyi pótlékkal.

1 főjegyzői állás a VII. fizetési osztálynak megfelelő fizetéssel és lakbérrel és 1200 kor. személyi pótlékkal.

3 tanácsnoki állás egyenkint a VII-ik fiz. osztálynak megfelelő fizetéssel és lakbérrel.

1 főügyési állás a VII-ik fizetési osztálynak megfelelő fizetéssel és lakbérrel.

1 alügyési állás 3600 korona fizetéssel és 800 korona lakbérrel.

1 I. aljegyzői állás a VIII-ik fizetési osztálynak megfelelő fizetéssel és lakbérrel.

2 II-od aljegyzői állás egyenként 3100 fizetéssel és 800 korona lakbérrel.

1 első alkapitányi állás a VIII-ik fiz. osztálynak megfelelő fizetéssel és lakbérrel.

4 második alkapitányi állás egyenként a IX. fizetési osztálynak megfelelő fizetéssel és lakbérrel.

1 árvaszéki elnöki állás a VII. fiz. osztálynak megfelelő fizetéssel és lakbérrel.

1 árvaszéki ülnök, elnök helyettesi állás a VIII. fiz. osztálynak megfelelő fizetéssel és lakbérrel.

1 árvaszéki ülnöki állás a VIII. fiz. osztálynak megfelelő fizetéssel és lakbérrel.

1 főpénztárnoki állás a VIII. fizetési osztálynak megfelelő fizetéssel és lakbérrel és 500 kor. személyi pótlékkal. (köz és gyám-pénztárnok).

1 adópénztárnoki állás a IX. fiz. osztálynak megfelelő fizetéssel és lakbérrel és 300 kor. személyi pótlékkal.

1 főpénztári ellenőri állás a IX. fizetési osztálynak megfelelő fizetéssel és lakbérrel.

1 adópénztári ellenőri állás a IX. fizetési osztálynak megfelelő fizetés és lakbérrel.

9 első osztályu fogalmazói állás a X. fizetési osztálynak megfelelő fizetéssel és lakbérrel.

1 I-ső osztályu pénztári tisztviselői állás a X. fizetési osztálynak megfelelő fizetés és lakbérrel.

Megjegyzem, hogy a szervezeti szabályrendelet 211. §. 5. pontja értelmében a személyi pótlék fizetés jelleggel bír és a nyugdíjba is beszámíttatik.

A főjegyzőt a csatornázásért illető 1000 kor. tiszteletdíj és a gazdasági tanácsos személyéhez kötött 1000 kor. vámjuttalék csak az állást jelenleg betöltő tisztviselőt illeti meg és ezen pótlékok a nyugdíjba nem számítatnak be.

Felhívom ennél fogva mindazokat, kik a felsorolt állások valamelyikét elnyerni óhajtják, miszerint az 1883. évi I. t. c.-ben foglalt rendelkezéseknek megfelelően felszerelt kérvényüket Nagyvárad város főispánjához, mint a kielölő választmány elnökéhez, f. évi március hó 21-ik napjának d. u. 5 órájáig adják be.

Azok, akik jelen állásaikat akarják megtartani, a most kitett határidőn belül, szóval is jelentkezhetnek. Az elkésve beadott, valamint a kellően fel nem szerelt kérvények, nemkülönben az elkésztett jelentkezések figyelembe vétetni nem fognak.

Nagyvárad, 1914. február hó 25.

Rimler Károly
polgármester.

MEGNYILT! MEGNYILT!

Az
**uj csipke, himzés,
harisnya áruház**

Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT! MEGNYILT!

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy **papi és civil ruha tökéletességét**

áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.
Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPÍTOTT 1898-BAN.

Kálvária-utcán egy üres telek eladó.

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke nagyérdemű közönségének szives tudomására hozni, hogy

Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt

a mai kor igényeinek megfelelő

műköszörüldét

nyitottam.

Elvállalok mindennemű borotvák, kések, ollók, hajvágógépek, huszárógépek, ló- és juhnyírógépek javítását és köszörülését. Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi illatszerek, fej- és arcápoló piperezsereket, mindennemű acélárakat, ugymint borotvát, ollót, hajnyírógépet, tyukszemvágó, papír-, zseb- és tollkést, valamint az összes fodrászati cikkeket. A nagyérdemű közönség szives pár fogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Ágoston műköszörüs

Belföldi biztosító társaság keres
tűzbiztosítási osztálya részére

üzletszerzőket

fixfizetés és napidíj mellett. —

Ajánlatokat „SZORGALOM” jelige
alatt a kiadóhivatal továbbítja.

KÉP-

keretezések

Mahagoni, palisander,
tölgy, dió, stb. színekben,
olcsó árban készíttetnek **Szent János-utca 46.** a gyógy-
szertár mellett. ::

PETRY ÁRPÁD

órás és látszerész

Tarsoly és Kisztó-cég mellett.

Amateur fényképészeti cikkek
és felszerelések raktára. Leg-
nagyobb látszerészeti üzlet. Or-
vosi rendeletre is a legjobb
és legolcsóbb kiszolgálás.

Helyi és vidéki telefon 181. sz.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9.

Széchenyi-tér 2. szám.

Rimanóczy palotával szemben.

UNGHVARY JÓZSEF
SZÓLÓTELEPEN IS GYÜMÖLCSFA ISKOLAJÁBAN
CZEGLED (PESTMEGYE)

"Nagyobb mennyiség"
nemes gyümölcsfa-
csemeter, bográgyümölcsök,
vadonok, kerít sűvények,
sima és gyökerez szőlővesszők
"stb. Kaphatók."
"Tovább kiterítő árjegyzékét kérem."

Ha nincs meglegedve szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármikor. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák **24 óra** alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Eladó

1 kazal lucerna

a várostól 10 percrenyire.

Czím: a kiadóhivatalban

Új étterem megnyitás.

Van szerencsém a né. közönség becses tudomására hozni, hogy Szilágyi Dezső-utca 5. sz. alatt a Nagyváradi Katolikus Kör új palotájában a

nyilvános étterem

megnyílt,

mely a legkényesebb igényeknek is megfelelően van berendezve, **kitűnő magyar konyha**, a legjobb dráma fajták. Első minőségű **Dreher sör**. Havi és napi abonensek előfizetés mellett elfogadják a legszolidabb árak mellett, úgy bent az üzletben, mint házhoz való kihordásra **Pontos és figyelmes kiszolgálás**.

Becses partfogást kér tisztelettel:

Ille János a Kath. Kör. vendéglőse.

Dusafalva községben mintegy 300 kis hold

legelő

bérbeadó. Értekezhetni: a

Polgári Takarékpénztár r. t.-nál Nagyváradon. Telefon 11-95. sz.

A legmegbízhatóbb

Répa- és fűmagvak

özv. **Kádár Jánosné**

üzletében, Rákóczy-ut 1. sz. alatt szerezhetők be

fűszer és csemegeárúk

elsőrendű beszerzési forrása.

Műszaki harisnyakötőde

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.

(Ausländer férfiniszabócég után.)

KÉSZIT új férfi fűszekliket és női harisnyákat a legdivatosabbak, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejleéseket s javításokat, valamint azsúr- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőz mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Márknál szerzi be.

Csemegeemézet

öt Kgrammos csinos postadobozokban 8 korona 50 fill.-ért bárhova bérmentve szállít utánvétellel

Balatonvidéki Méz kiviteli Vállalat Balatonfőkajár.

A Magyar Vetőmagvakat Nemesítő Társaság

Szentgyörgypusztai (Temes megye) nemesítő intézete által kitenyésztett és a társasági tagok birtokain fajtisztán, nagy gondnal terhelte vetőanyagból, meg a készlet tart eladásra kerül:

Nemesített bárati sárga, kerek szemű, korán érő, bőtermő, honosított illinois, löfogó, amerikai Szent István napi: igen korai, kemény, vöröses-sárga szemű, bőtermő nemesített tengeri vetőmag. Csövesen válogatva, elite anyag 100 kg. 30 kor. Szemesen 100 kg. 25 kor. Nemesített répa vetőmag: «Kolosszus» sárga, hosszukás, magas cukor és szárazanyag tartalommal, földből könnyen kiszedhető, 100 kg. 58 kor. 100 kg. aluli rendelés 58 fill. kg.-ként. «Sacharosa» fehér igen magas cukortartalmú takarmányrépa 100 kg. 55 kor. 100 kg. aluli rendelés 57 fill. kg.-ként.

A vetőmagvak árai ab feladóállomás, (a termelőtagok Temes- és Torontálmegyei állomásai) plombált zsákokban, utánvétel mellett értendők.

Megrendelések

Zathureczky Károly

földbirtokoshoz.

Hegyközkovácsi, Biharmegye küldendők.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban

Szuperfoszfát Műtrágya

Telefon 969. sz.

kapható 50 kilós zsákokban, szőlőföldek, kaszálók és mindennemű veteményeknek földjavítására. 150-200 kilóval 80-100 korona értékű a terménytöbblet.

Kondor Dezső

cement, cementcső és fedőlemez üzlet.

Nagyvárad, Nagypiacz-tér 1. sz.

A jó bornak nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termésti borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

Belépési felhívás.

A Magyar Takarékszövetkezet (Sas-palota I. emelet) megnyitotta X. évtársulatát.

Az igazgatóság ezúton felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszésszerűtlen üzletrész jegyzésével történik, melynek mindegyike után hetenkint 20 fillér fizetendő. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján eszközölhetik. Az új évtársulat 3 év eltelté után feloszlik s a tagok az általuk eként megtakarított tőkét a takarékpénztári kamatnál magasabb haszonrészesedés mellett megkapják.

A szövetkezet tagjai befizetett tőkéjük 4/5 részét kölcsönvehetik.

A szövetkezet tagjaitól mulasztási illetéket nem szed. A fizetés megszüntetése esetén befizetett tőkéjüket minden levonás nélkül a következő évtársulatba átviszi.

Befizetések ünnep és vasárnap kivételével naponként délelőtt és délután a hivatalos órák alatt eszközölhetők.

Belépni szándékozók felkértenek, hogy ezen szándékukat a Magyar Bank helyiségében Sas-palota I. emelet mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1914 január hó

Magyar Takarékszövetkezet igazgatósága.

Kiadó

a Bémer-tér mellett május elsőre és azonnaira egy mosókonyha, bolthelyi-ég kis szobabutorral, vagy anélkül, Szalárdi-utca 9.

Törv. védve.



Utánzatoktól óvakodjunk!

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG és HURUT ellen nincs jobb, mint a valódi

„MENTHOMOL-CUKORKÁK“.

Hatásuk gyors és biztos, nagyon kellemes, jó ízűek, a gyomrot nem rontják, az étvágyat elősegítik. A köhögési ingert, valamint a hangszálak kifradását megakadályozzák, miért is énekesek, színészek, papok, szónokok állandóan használják. Dohányzóknak nélkülözhetetlen a száj üdítésére és a dohányzóság eltávolítására. * Ára: 1 doboz 40 fillér. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Vásárlásnál vigyázzunk a „MENTHOMOL“ névre, melynek minden dobozán a fent látható 4 gnóm alaknak rajta kell lennie! Gyár: EGGER A. FIA, csász. és kir. udvari szállító, BBOCS.

Első nagyváradai cementipar.

Készíték granitó, terazzo, műkö és minden e szakmába vágó munkálatokat, házi csatornázásokat a városi mérnöki hivatal előírása szerint, személyes felügyeletem mellett. Kivánatra angol closet berendezéseket a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett a leglekiismeretesebb és legmosszebb menő jótállás mellett készítek. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kerem tisztelettel

NUTTA JAKAB

cement és betonművek vállalata. Szaniszló-utca 67. szám. (Saját ház.)

Cséplésnél

pénzt, időt, munkát takarítanak meg a STERN-féle szabadalm.

dob kosárbetétléccelel.

Kérjen felvilágosítást ingyen és bérmentve

Bárdos és Brachfeld

műszaki és villamossági vállalat Budapest, VI. Gyár-utca 5. sz.

FIGYELEM!!!

Vajnovszky Ferencz

uri- és női cipész-üzlete, Nagyvárad, Szaniszló-utca 55. szám.

Mérék utáni rendeléseket és javításokat olcsón, gyorsan és pontosan készít.

Lovagló, disz és strapa csizmák

minden kivitelben. Vidéki rendelésnél elegendő egy használt cipő beküldése.

Meghívásra azonnal megjelenek.

Deutsch Simon

bútor-asztalos Ór-u. 6.

Elvállal olcsó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megjelenek.

ÉGI LANT

ker. katolikus imádságos és énekes könyv, diszes vászonkötésben

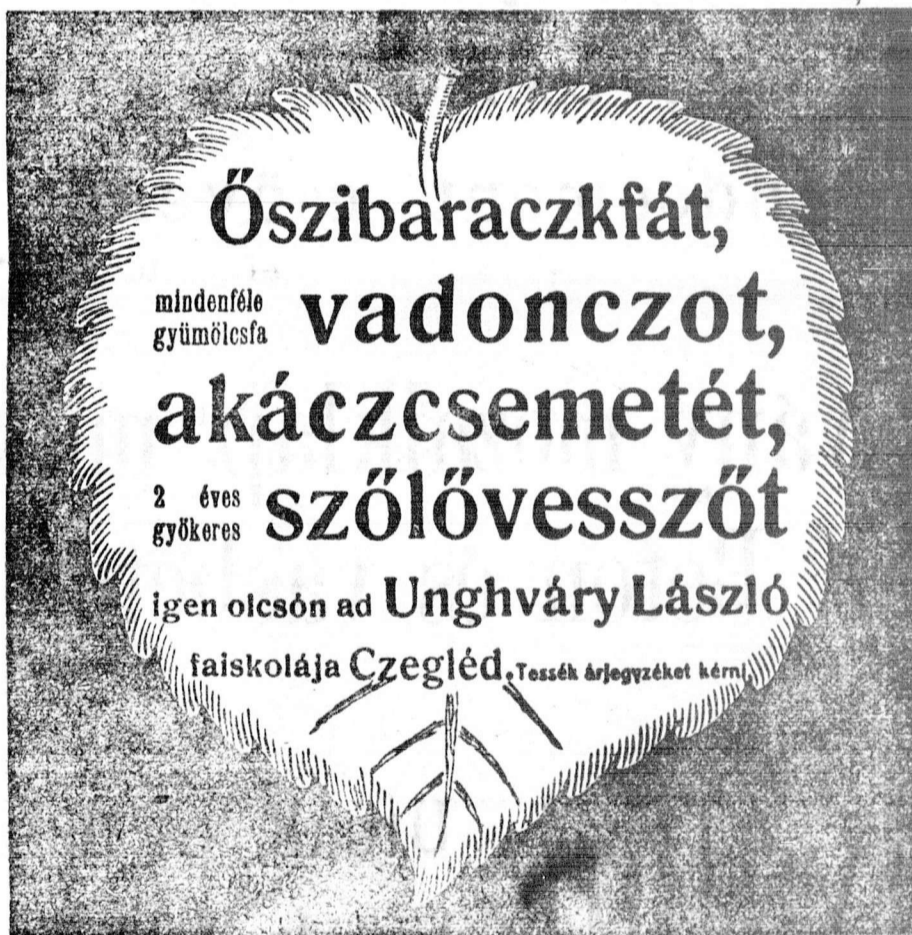
1 K 30 fillérért

kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.

Oláh Sándor

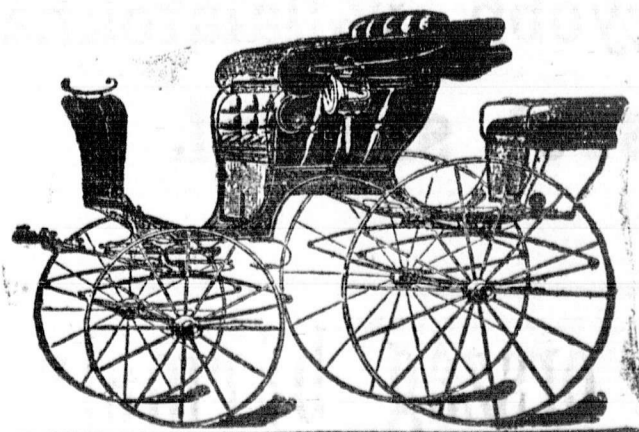
épület- és műlakatos Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takarékos tűzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kívánatra küldök.



mindenféle gyümölcsfa **Őszibarackfát, vadonczot, akáczcsemetét, szőlővesszőt** 2 éves gyökeres

igen olcsón ad Unghváry László faiskolája Czegléd. Tossék árjegyzéket kérem!



Standary György

kocsigyáros, volt es. és kir. gyógykovács, Lakatos-utca 10. szám. Telefon: 866.

Kész új kocsik és átalakítottak mindig nagy választékban kaphatók. Kivánatra rajzok után is készítek a legmodernebb kivitelben.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott kar-mantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakszerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad.